

Jak ožívá 60 tun kamene

Začátky byly velmi těžké a první "ateliér" byl v domku v hornické kolonii. Každý začátek je asi těžký, zvláště, když je k dispozici chuť něco pěkného dělat, ale bez počátečního kapitálu.

Prostředí, ve kterém se teď Martin Kuchař pohybuje, evokuje nápady, protože duch bývalého dolu Anselm (později přejmenovaný na Eduard Urx) tam bezpochyby je. Právě na tomto místě, nedaleko Ostravy, kdysi lidé našli hořící kámen - uhlí - ale už před nimi tady žili zřejmě odvážní lovci mamutů. Dnes je zde vybudováno Hornické muzeum OKD Landek, které má rozsáhlý areál a poskytuje návštěvníkům obraz, jak to s dolováním uhlí skutečně vypadalo.

Jak to vlastně bylo s nápadem o uspořádat mezinárodní sochařské sympozium?

Docela složitě, protože nikdy taková akce v průmyslové Ostravě nebyla. Sice v roce 1968 skupina umělců uspořádala "železné sympozium", na které pozvala i cizince. Nakonec z toho byl poprask, protože se zde objevil někdo z kapitalistické ciziny. Já jsem chtěl tak trochu na toto sympozium navázat, i když s použitím docela jiného materiálu.

Jak byl tvůj projekt přijat?

Náš projekt se od počátku opravdu setkal s příznivými ohlasy. Počínaje

hejtmanem kraje a konče třeba Nadací Landek. Získávání různých podpor, darů, grantů... to prostě zabere moře času, než se člověk k těmto penězům dopracuje. Ale začali jsme v roce 2002. Sympozium je bienále. Také vzniklo Sdružení pro pořádání mezinárodních kamenných sympozií, které má jen pár členů, ale tím pracovitějších. Sám bych rozhodně všechno nezvládl.

Pokračování na str. 7

Když se MgA. Martin Kuchař nastěhoval se všemi potřebnými mechanismy do budovy v areálu Hornického muzea v Ostravě-Petřkovicih, ještě nebyl rozhodnut, jestli se pustí do svého dlouholetého snu - udělat v Ostravě ojedinělou uměleckou akci.

Nejdříve upravil starou dílnu na ateliér, navezl z různých lomů v ČR spoustu kamene a začal se starat, aby včas odevzdával zakázky, které se přece jen často objevovaly. Martin se zamiloval do kamenů už jako mladý kluk a to mu zůstalo i do jeho devětatřiceti.

KULTURA V KRAJI

5. ročník Svatováclavského hudebního festivalu

Již popáté hudba SHF prozáří světlem sakrálních prostorů v chrámech, kostelech i kaplích, svou jedinečností duchovní a zvukovou. Stále více návštěvníků přesvědčuje svou účastí na těchto koncertech o nutnosti realizovat festival na různých místech i mimo město Ostravu, neboť dramaturgie citlivě zasahuje i do oblastí, které mají harmonicky splývat s duchovní kulturou.

Záštitu nad tímto mezinárodním festivalem opětovně převzali:

Ing. Petr Kajnar, primátor statutárního města Ostravy,

Ing. Evžen Tošenovský, hejtman Moravskoslezského kraje,

Mons. František Václav Lobkowicz O. Praem.m., sídelní biskup ostravsko-opavské diecéze,

Mgr. Stanislav Piętak, PhD., biskup Slezské církve evangelické a.v.

Zahajovací koncert SHF se koná v Ostravě, v Katedrále Božského spasitele. Festival probíhá také v různých městech Moravskoslezského kraje.

Pozn.: Termíny a místa konání koncertů jsou uvedeny na str. 9

V ostravské zoo mají i senioři svůj den

Ostravskou zoologickou zahradu navštěvuje ročně přes 300 tisíc lidí a v moravskoslezském kraji patří k nejnavštěvovanějším turistickým cílům. Připomeňme, že u kořenů její historie stály aktivity horníků dolů Zárubek a Alexander. Ti začali před

léty budovat na šestihektarovém pozemku v Ostravě Kunčičkách tzv. Hornický sad. Jeho součástí bylo přírodní jeviště, taneční parket, dětské brouzdaliště i pískoviště. V areálu dokonce byly i dva tenisové kurty, hřiště na volejbal a basketbal.

Na podnět Bohumila Vítka (od roku 1951 prvního ředitele zoo) bylo v roce 1949 rozhodnuto zřídit ve vznikajícím parku i zoologickou zahradu. K prvním chovancům patřil jeden srnec, dvě srny a pět bažantů. Je to značný rozdíl oproti dnešním zhruba osmnácti stovkám zvířat i poslání zoo v současnosti. Zdeněk Berger z oddělení pro kontakt s veřejností o tom říká: "Moderní zoologické zahrady mají společný úkol a význam - kromě relaxace návštěvníků spojené s poznáním, jde i o osvětu v oblasti ochrany přírody a hlavně o udržování životaschopných populací (jakéhosi „záložního genofondu“) především ohrožených druhů zvířat. Týká se to nejen exotické, ale i naší fauny. Tato snaha probíhá formou záchovných programů, a pokud se mezi sebou zoologické zahrady liší, pak především jedinečností chovaných druhů. Ostravská zoo, jako jediná v ČR, chová primáty lemura korunkatého, či lemura sclaterova. Z ptáků jsou to například papoušci - amazoňan vínorudý a amazonek bělobřichý. Zoo Ostrava je také členem prestižních mezinárodních organizací sdružující zoologické zahrady po celém světě (EAZA, WAZA, IZE) a byla pověřena vedením historicky první plemenné knihy pro hrocha obojživelného (kterého lze u nás vidět ještě v pražské zoo). Velkou péči věnujeme vzdělávání, především školní a předškolní mládeže. Ostravská zoo také podporuje projekty na záchranu druhů ohrožených vyhoubením (např. hainanského gibona), nebo se podílí např. na projektu znovuvysazování orla skalního do moravskoslezských Beskyd."

V září (13. 9.) chystáte den pro seniory. Co tato akce obnáší z hlediska přípravy a jaké s ní máte zkušenosti?

"V tomto dni mají již tradičně senioři volný vstup do zoo a hlavní nabídkou z naší strany jsou procházky s průvodcem. Většinou se tu setkáváme se známými tvářemi, takže tato setkání bývají velmi příjemná, s téměř „rodinnou atmosférou“. Díky svému zřizovateli, Statutárnímu městu Ostrava a přízni sponzorů, se ostravská zoo neustále rozvíjí, a proto může stále nabízet návštěvníkům něco nového. Na seniory myslíme hlavně řadou odpočinkových míst."

Jak se chovají lidé v zoo a co si po psychické stránce odnášejí nebo mohou odnést?

"Někteří návštěvníci přicházejí za zábavou a odpočinkem, jiní se chtějí dozvědět něco o zvířatech. Setkáváme se ale i s těmi, kteří se nechovají jak by měli a zaznamenali jsme i případy vandalství, které k návštěvě zoo určitě nepatří. Co si z návštěvy lidé odnesou, záleží na nich. Určitě to ale může být jakýsi nevšední zážitek exotiky, zvláště u dětí."

V případě, že vaši zoo navštíví vozíčkář, jaké služby mu nabízíte a s čím musí počítat?

"Ostravská zoo myslí samozřejmě i na handicapované návštěvníky, kterým vychází vstříc především bezbariérovými přístupy k expozicím a do pavilonů. V areálu se také nacházejí na dvou místech bezbariérové WC (v pavilonu slonů a v blízkosti nového výběhu pro jeřáby). Novinkou jsou pak dotykové prvky (stopy zvířat) s popiskami v braillově písmu pro nevidomé. Pro vozíčkáře bohužel nejsou vhodné některé úseky botanických stezek. Všechny obtížné, či nepřístupné úseky jsou však viditelně vyznačeny a pohyb v areálu handicapovaným určitě usnadní leták s orientační mapou zoo, určený právě jim."

Jaký je váš osobní nejmilejší zážitek se zvířetem?

Takových zážitků je hodně, zvláště pokud v zoo člověk pracuje jako ošetřovatel, kterým jsem naštěstí měl tu možnost krátce být. Těžko říct, který z nich je nad ostatní, zda vidět první krůčky narozeného mláděte, či možnost být přítomen při veterinárním zákroku, nebo při transportu zvířete. Bylo by to opravdu na dlouhé povídání, protože jakýkoliv zážitek je jedinečný, ale je pravda, že ne každého při příchodu do práce pozdraví papoušek a nezapomenutelné je i pozdravit se s tygrem v jeho řeči. Jde sice jen o drobné a pro někoho nepoznatelné frknutí, ale radost to určitě udělá. Setkávání se se zvířaty a jejich poznávání dokáže člověka v mnohém obohatit."

Jiří Muladi

Ostravská zoo je otevřena denně po celý rok od 9.00 hodin. Kromě řady akcí pro veřejnost mohou návštěvníci během hlavní sezóny shlédnout komentovaná krmení vybraných druhů zvířat a sokolnické ukázky. Formou dotykových stolků s exponáty se pak mohou dozvědět řadu zajímavostí ze života zvířat. Oblíbené jsou také letní večerní komentované prohlídky. Součástí areálu jsou tři botanické stezky, dětská hřiště a řada stánků s občerstvením. Motoristům jsou k dispozici parkoviště a dostupná je ostravská zoo také MHD. Další informace najdete na webových stránkách: **www.zoo-ostrava.cz**

Zpravodaj SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

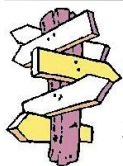

Město Ostrava

Statutární město Ostrava
Městský obvod

Kam na výlet? Co Velká Čantoryje?

Zveme vás do Moravsko-slezských Beskyd na vrchol Velké Čantoryje, která se nachází na česko-polském hraničním hřbetu a poskytne vám nevšední zážitek při pohledu na Beskydskou krajinu rozprostírající se do tří států EU.

Na vrchol se nedá dostat autem, ale to by stejně nebylo nic pro turisty. Pěšky se dá jít po "Rytířské" turisticky značené stezce z Nýdku, z náměstí. Na tabulích naučné stezky se dozvíte mnoho zajímavého o historii a přírodě zdejšího kraje.

My začínáme výlet na parkovišti u restaurace Nýdečanka. Odtud pokračujeme po červené turistické značce pěšky cca 4,5 kilometrů stráněmi a lesy, kolem dřevěnic a pastvin s kravkami a ovčemi až k na rozcestí Pod chatou Na Čantoryji a odtud dále po modré značce až na vrchol Velké Čantoryje. Zastavíme se před vrcholem na turistické chatě. Zde se můžeme po namáhavém výstupu občerstvit neboť bájná Čantoryje nabízí také občerstvení v turistické chatě v sedle pod vrcholem. Chata je v současné době v rekonstrukci a tak funguje alespoň bufet.

Dozvídáme se, že chatu prý vystavěl v roce 1904 Polský turistický svaz. Posléze, při přesném zaměřování a vytyčování Česko-slovenské státní hranice se ukázalo, že se nachází mimo území Polska. Hranice skutečně prochází asi 10 metrů před chatou, ale dnes již našťěstí pohybu turistů nijak nebrání. Kromě občerstvení a venkovních grilovaných specialit je možné degustovat i hořké likéry z místních bylin a také se poučit o legendě bájněho vojska slezského knížectví, které v Čantoryji bdí a je vždy připraveno ochránit Slezany.

Pověst říká, že uvnitř hory Čantoryje jsou v obrovské, zlatené komnatě ukryti spící rytíři, kteří čekají, až zazní trubka oznamující výpravu do boje, aby mohli bránit tento kraj. I proto se asi naučná stezka vedoucí na horu jmenuje "Rytířská".

Dále projdeme kolem chaty a pokračujeme stále po modré na vrchol Velké Čantoryje (995 m.n.m.), kde byla postavena rozhledna. Stoupáme nahoru a máme štěstí, je překrásné počasí a tak si z vrcholu rozhledny vychutnáváme nádherné rozhledy do krajiny.

Rozhledna na Velké Čantoryji je věž s vyhlídkovou plošinou ve výšce 21 metrů. Odtud se nabízí nádherný výhled na Slezské Beskydy, Javorníky, Malou Fatru, Tatry, vrcholy Beskyd a Jeseníků. Jako pořádní turisté si sebou nosíme svačinu, ale u rozhledny je i možnost dobrého občerstvení.

Výstavba rozhledny a srubu s občerstvením na Velké Čantoryji byla realizována v období července až října roku 2002. Samotné výstavbě rozhledny předcházela tvorba projektu od září 2001 a výroba této ocelové, pozinkované konstrukce skupinou Strojírenské výroby Třineckých železáren ve spolupráci s projektantem této netradiční stavby v našem regionu. Slavnostní zahájení provedl kmotr rozhledny, kapitán třineckých hokejistů Richard Král dne 23. 11. 2002. Záměrem investorů Jiřího a Jana Lubojackých bylo zatraktivnění malebné východní části Moravsko-slezských Beskyd a nabídnout turistům netradiční pohled do tří států.

Z vrcholku Velké Čantoryje mohou zdatní turisté sestupovat po modré značce podél hranice s Polskem přes Beskydské sedlo, Velký Šošov, Malý Stožek, Pod Velkým Stožkem po zelené až k říčce Hlučová a pak už po silnici do Nýdku. My v Beskydském sedle odbočujeme doprava a po kratší cestě jdeme zpět do Nýdku.

Taková místa už v Česku objevíme málokde. V tomto překrásném beskydském pohoří ještě narazíme na samoty obklopené loukami s pasoucími se kravkami. To jsou Slezské Beskydy, místo, které dýchá osobitým kouzlem.

Doprava: Nejlepší je dojet vlakem do Bystrice nad Olší, odtud už je to jen pár stanic autobusem do Nýdku, poslední obce, kam se dá dojet také autem. Dál už pěšky po Rytířské stezce na vrchol Čantoryje. Trasa je vhodná pro středně zdatné turisty. Pro méně zdatné turisty platí jiný tip - z Českého Těšína autobusem do polského lázeňského města Ustroň a odtud lanovkou až téměř pod vrchol Velké Čantoryje. Polská cesta k vrcholu nenabízí sice tak malebnou cestu, zato však lanovku, kterou jistě ocení všichni, kterým se šlapat příliš nechce, přesto však vrchol chtějí zdolat. Hora Velká Čantoryje je tak skutečně zajímavým cílem pro jednodenní výlet a snadno naláká svou mytologií, rozhlednou a dobrou nabídkou občerstvení v chatách a stáncích pod vrcholem.

Další informace:

Vstup na rozhlednu v letním období 9.00 - 13.30 a 14.00 - 17.30 hod.
Podzimní období (29. 9. - 26. 10.) 10.00 - 13.30 a 14.00 - 15.30 hod.

Vstupné:

30,- Kč
20,- Kč - důchodci, studenti, ZPS
10,- Kč - děti do 12-ti let
70,- Kč - rodinné vstupné (2 dospělí a 2 děti do 12 let)

(bal)

Máte nějaký zajímavý tip na výlet v našem regionu? Napište nám o něm, rádi ho přiblížíme ostatním.

Folkloristka

„Jak vypadá den folkloristky (?)“ zeptala jsem se jednoho letního odpoledne v útulném minibusu, vyzdobeném folkloremi drobnostmi, jeho obyvatelky Marty Gelnarové.

"Dnes dopoledne jsem si vyzvedla v tiskárně svou druhou knížku "Chodím bosky po zemi" a v ní je to vše napsané." Nebudeme teď citovat ze závěru útlé knížky, v němž jsou informace o autorce, ale některé trochu rozvedeme.

Marto, ty jsi mladá seniorka, je ti teprve šedesát šest let. Jak žije folkloristka na penzi?

"Folkloristka žije plně a nádherně. Nesložila jsem ruce v klín, mám spoustu aktivit a také krásné přátelství, už E. M. Remarque řekl, že: „Člověk bez lásky je jako mrtvola na dovolené“. Absolvovala jsem Univerzitu třetího věku. Tam jsem se naučila pracovat s počítačem, získala jsem základy angličtiny, absolvovala jsem přednášky ze sociologie a z psychologie. Studovala jsem tam tři roky a potom ještě navštěvovala pokračovací počítačové kurzy.

K aktivitám patří i ohniště a posezení u něj s přáteli, s hvězdným nebem nad hlavou, návštěvy divadla a samozřejmě rodina - vždyť jsem vychovala čtyři děti! Mám už seniorský věk, potřebuji odpočinek a toho si dopřávám mírou takovou jakou mi život dovoluje.

Učila jsem čtyřicet dva let na ZŠ, a tam jsem založila první dětský soubor - Košiláček, později dětský soubor Kvítko. Košiláčky jsem vedla deset let. Děti se střídaly, protože rostly a odcházely. Neměli jsme ani kroje. Repertoár byl postaven na lidových říkadlech, dětských hrách a lidových zvycích. Měla jsem výborného poradce. Byl jím můj pozdější manžel Jaromír Gelnar, redaktor Českého rozhlasu v Ostravě. Ten mi vždycky říkal, už jsi viděla, aby se malý kluk vedl kolem pasu s děvčetem a tancoval s ním? Všichni by se mu smáli. Děcka musejí dělat to, co děcka dělají. I proto vystoupení souboru odpovídalo naturelu "těch děcek". Natočili jsme třináct televizních filmů a asi čtyřicet písniček v rádiu. Byl to první dětský soubor, který v této oblasti vznikl."

Vyrostla jsi ve zpěvácké rodině. Tvůj tatínek byl sice kuchař, ale hlavně zpěvák. Nedávno jsem ho slyšela v rozhlasovém studiu, hlas má pořád jako zvon, i když se narodil v roce 1920. Byly jste také čtyři sestry zpěvačky - známé a slavné Sestry Žabkovy, které začaly zpívat v roce 1958, to znamená, že je tomu letos padesát let! Ty jsi byla jednou z nich.

"Zpívaly jsme od mala, samy jsme si dolaďovaly hlasy, samy dělaly experimenty. Nikdo nám nic do not nedával a nikdo nás nevedl. Až v roce 1958 nás objevil pan profesor Rusek, který učil sestru Lídu na Obchodní akademii. A potom nám moc pomohl pan Karel Plicka. V roce 1972 přišel Jaromír Gelnar, který nás už vedl programově. Napsal pro nás krásný pořad pro Strážnici „Úsměv a slzy“. Zpívaly jsme písničky z Jablunkovska a Třinecka a díky spolupráci s ním jsme se vypracovaly na nositelky slezského folkloru jako významné zpěvačky, které garantovaly čistotu regionu.

Začal s námi spolupracovat i syn hrčavského gajdoše Pavla Zogaty, gajdoš Vladimír. Jarek Gelnar připravoval písničky a nebyly jiné zpěvačky, které by mu více vyhovovaly. My jsme měly nosné, goralsky bílé hlasy, vzácně sladěné, krásně to znělo. Fascinovalo to nejen folkloristy, ale i film a tak začala naše úspěšná éra.

Jarka Gelnara jsem si posléze vzala za manžela. Přitáhl mne k folklóru a seznamoval s jeho kořeny. Vedla jsem soubor Kvítko, když mi manžel zemřel. Bylo to smutné a musela jsem načas od této práce odejít, protože jakmile jsem slyšela někoho zpívat všechno ve mě plakalo."

"Dnes pomáhám manželům Slavíkovým s dětským souborem Vonička, připravuji děti na soutěže zpěváků, připravuji folklorní soubory pro Českou televizi a Český rozhlas, občas něco napíšu, spolupracuji s folklorními festivaly, píšu pro ně scénáře. Už toho tolik nezvládám a také si říkám, že se musím věnovat i sobě.

Baví mne přednášková činnost pro školy, pro muzea, pro kluby seniorů. Chodím jim vyprávět o obyčejích, o folklorním roku, o tom, co bylo dřív a co už děti vůbec neznají a nač si zase staří lidé vzpomenu. Ale беру si toho tolik, abych neošidila sama sebe a mého přítele."

Martu Gelnarovou jsem poznala před mnoha léty, když vystupovala v televizi se souborem Košiláček, účinkovala se sestrami Žabkovými. Potom se naše cesty na čas rozešly.

Až letos na jaře jsme se setkaly v nahrávacím studiu v Českém rozhlase. Byl s ní i její dvacetiletý syn Martin Gelnar. Po otci získal lásku k hudbě, je umělec-

kým vedoucím kantorské cimbálky v Havířově. Maminka mu předala své vychovatelské poslání. Je učitelem a také vychovává mladou generaci lásky k hudbě.

Hana Juračáková

Marta vložila všechnu svou lásku ke kraji, k písničkám, k dětem a k manželovi Jarkovi do dvou útlých knížek veršů, které napsala a vydala pro radost bližním. A tak na závěr našeho povídání s Martou Gelnarovou přidávám jednu její báseň:

NOC

Nemohu spát.

Počítám hvězdy a píši vzkazy na nebe.

Nemohu spát.

Závidím měsící, že dívá se teď na tebe.

Možná, že spíš.

A tak ti píši, že chráním tvůj sen.

Musíš teď spát...

Pošlu ti po slunci překrásný den!

Bylo to, jako kdyby řekl: Běž a piš!

Spisovatel Lubomír Man, autor několika knih pro děti a mládež, se narodil 23. 3. 1930 v Záblatí u Bohumína. V Budišově u Třebíče absolvoval měšťanskou školu, později nastoupil jako učeň do obchodu s uhlím. Po II. světové válce se vrátil do Bohumína a chodil na gymnázium. V letech 1949 - 1955 studoval tělesnou výchovu a angličtinu na Filozofické a Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity.

(biografie tenisty Ivana Lendla) aj.

Lubomíre, nedávno jsi v rukou držel další svou novotou vonící knihu určenou dětem. Můžeš ji přiblížit?

„Jde o mou prvotinu Vysoký cíl a vlastně už čtvrté a přepracované vydání této knížky. Ukazuje to (protože tolik vydání jsem u žádných z dalších svých knih nedosáhl), že prvotina nedopadá vždy špatně. Autor se sice na ní teprve učí psát, ale zase ze sebe chrlí to nejnaléhavější, co v sobě až do okamžiku, kdy se rozhodl psát, nosil. Asi i proto bývají prvotiny nejvíce autobiografické - a jinak je tomu u Vysokého cíle. Čtrnáctiletý hrdina knížky - Martin Ruml - prožívá totéž, co jsem si jako kluk zažil sám. Je uchopen do tenat lehké atletiky, konkrétně do tenat skoku dalekého a vysokého, zbuduje si doskočiště a naveze ho pískem z rybníka, tvrdě na něm (více méně sám) trénuje, později získá pro atletický trénink další kamarády, účastní se stanového tréninkového tábora, kde prožívá různá i neatletická (čili tábornická dobrodružství), odjíždí na celostátní žákovskou olympiádu, na které vítězí ve skoku dalekém. Tady jsem hrdinovi své knížky zafandil, protože já byl na přeboru ČSR druhý.“

Kdy Tě napadlo autorsky se věnovat dětské literatuře, tedy psát příběhy hlavně ze sportovního prostředí? Existoval někdo, kdo Tě k tomu vybídl?

„To si vzpomínám přesně. Coby kantor jsem míval prázdniny, které jsem trávil se synem na chalupě rodičů v Budišově u Třebíče. Bylo mi už kolem čtyřicítky, ale sportovní srdce ve mně stále bilo. U chalupy jsem vybudoval už druhé doskočiště svého života, ani ne tak pro sebe, ale spíš pro synka a jeho kamarády. S těmi jsem pravidelně sportoval, skákal do písku, jako na hrazdě cvičil na tyči upevněné mezi dvěma borovicemi, a u chalupy hrával fotbal. Jednou jsem se těch kluků zeptal, zda čtou knížky. Odpověď byla spontánní: „Nečteme, knížky jsou blbost.“ To mě jako čtenáře zarazilo, ale cosi jako paprsek našťěstí hned nato zasvítilo, protože jeden z těch kluků, Aleš Střecha, prohlásil: „Víte, pane Man, já bych i četl, ale kdyby bylo něco o klucích a o sportu. To jo, to bych četl, ale ono nic takového není. Bylo to, jako kdyby řekl: Běž a piš pro takového sportovce jako jsem já, protože když taková sportovní knížka pro kluky nebude, zůstanu možná literárním analfabetem na celý život. Tak jsem vstal od borovice, u které jsme zrovna seděli, šel do chalupy a začal psát první kapitolu Vysokého cíle.“

Vím, že máš dceru, které je kolem dvaceti let. Jak ona přijala tatínka jako spisovatele? Měls u ní úspěch?

„Úspěch jsem měl nejdřív jako vypravěč příběhů před spaním. Byly na jediné téma: Pat a Patachon. To byli legrační podivíni z předválečných dánských filmů, na které nás rodiče v neděli odpoledne vodili. Děj těch filmů jsem si už nepamatoval, ale ty figury ano, takže jsem je vzal a začal si k nim vymýšlet příběhy, většinou detektivní. Počítám, že v New Yorku, kam jsem je umístil, se nestalo zas o tolik víc zločinů, než kolik jich v mém každodenním vypravování tihleti dva vyřešili. Když už byla dcerka takto navnaděna, nemusel jsem ji dlouho prosit, aby si vylechla kapitoly knížek, které jsem zrovna psal, a říkala mi, je-li to takto dobré, nebo je třeba něco předělat. Byla tak první posuzovatelkou toho, co jsem napsal, na jejíž připomínky jsem skoro vždycky dal.“

Psát pro děti a mládež asi není jednoduché, třebaže si to leckdo může myslet... Co musí autor umět a znát, aby zaujal takové čtenáře?

„Musí být - když píše třeba pro kluky - tím dost vzácným typem chlapa, který zůstal klukem. Klukem s dobrou pamětí a navíc s pamětí na něco natolik zajímavého, aby to stálo za zaznamenání.“

Nedávno jsem dlouhou dobu procházela knihkupectvím a hledala něco pro dívku a chlapce ve věku 8 a 10 let. Z regálu na mne volal Harry Potter a mnoho hrdinů, kteří se jmenovali např. Jim, Mary, John... Já však chtěla něco z českého prostředí. Nakonec mi nezbylo, než koupit klasické pohádky Boženy Němcové. Nechtěla jsem totiž děti své známe dovést na americký ranč a jinde do světa. Chtěla jsem, aby zůstaly doma... Sleduješ současnou českou tvorbu pro mládež? Je jí podle tebe dost? Je kvalitní?

„Té české tvorby pro mládež ubývá a bude jí ubývat stále víc, protože ještě víc než dříve platí dnes pro českou knihu (a nejen mládežnickou) to, co Karel Čapek napsal v Lidových novinách v roce 1925: „Česká kniha se topí v přívalu zbytečného překladového papíru.“ Dnes je ten příval ještě divočejší, než byl za Čapka, cizích přeložených knih je tolik, že ty naše mohou vycházet (když už se jim vůbec poštěstí vyjít) jen v minimálních nákladech, ještě minimálnější jsou potom i autorské honoráře - a to už si praktický adept jízdy na Pegasovi rozmyslí, má-li věnovat rok psaní za odměnu, která mu nevynese ani na výlet do Krkonoš.“

Lék je za této situace jediný: maximálně tu českou knihu podporovat - finančně za přispění státu, a dále ji i maximálně propagovat. Jinak dobrá česká kniha zajde. Uvedu příklad: Dnes už bych nemohl napsat takové knížky jako „S devatenáctkou do Bernu“ či „Čekání na rychlou stopu“. Neměl bych totiž na jejich napsání peníze. Přesněji - neměl bych peníze na sběr materiálu, který bych k jejich tvorbě nezbytně potřeboval. Tehdy, v těch šedesátých a sedmdesátých letech jsem potřebné finanční prostředky získal z nakladatelství. Dnes bych musel žádat o grant a není zaručeno, že úspěšně, protože většinou jde o výběrová řízení... A tak budeme (když budeme mít to štěstí) vydávat, přepracovávat a modernizovat to staré.“

Co bys doporučil prarodičům současných školáků v souvislosti s českou literaturou?

„Doporučil bych jim, aby svým vnukům či pravňukům kupovali české knihy. Aby se tyto v tom cizím a bohatě dotovaném přívalu „překladového papíru“ neodvratně neutopily. Vlastně ale nejenom proto. Ony jsou totiž ty české knihy podle mne (zatím) lepší než to, co stojí psáno na tom „překladovém papíru“.“

Text a foto: Eva Kotarbová

Město kultury pod obloukem Eifelova mostu

Představíme město Porto, kolébku portugalského státu. V r. 2001 se Porto právem pyšnilo označením **Evropské hlavní město kultury**. Centrum města je společně se středověkým hradem a starými sklepy na portské víno na seznamu historických památek UNESCO.

Právě toto město v dávných dobách dalo název dnešnímu Portugalsku. Porto byla původně malá keltská osada, ležící na strmých březích dolního toku řeky Douro. V minulosti byla důležitou křižovatkou obchodních a vojenských cest. Evropské přístavní město, rozhodně zaujme svou architekturou, uměleckým a literárním dědictvím.

Pojďme s projít starým městem

Centrem města je náměstí Praça de Liberdade, odkud se můžeme vydat severním směrem po ulici Avenida dos Aliados, na jejímž horním konci stojí radnice se 70 m vysokou věží. Ze spodního okraje náměstí nás ulice Rua Clérios dovede k baroknímu kostelu Igreja dos Clérios, jehož věž je nejvyšší stavbou ve městě a nejvyšší věží v celém Portugalsku. Je 76 m vysoká, má 6 poschodí, 255 schodů a byla postavena v letech 1754-63 pod vedením italského architekta Niccola Nazoniho. Je vhodným orientačním bodem při procházce městem. Z jejího vrcholu je nádherný panoramatický výhled na starou i novější část Porta. ▼

Od kostela Igreja dos Clérios, jižně směrem k řece, se nachází městské čtvrtě Bolsa a Barredo. Zde najdeme většinu historických památek Porta, např. katedrálu, jednoduchou románskou stavbu z 12. stol. Je vyzdobena malbami Niccola Nazoniho, je zde rovněž vysoký retábl s pozlacenými dřevořezbami a stříbrný oltář. Právě zde si roku 1387 vzal král Jan I. za ženu Filipu z Lancasteru. Za katedrálou stojí biskupský palác, který je také dílem Niccola Nazoniho, hlavního představitele portugalské barokní architektury. Čtvrť Barredo patří k nejpůvabnějším částem města, křivolaké uličky s malými obchůdky spojují zastaralá náměstíčka.

V sousední čtvrti Bolsa stojí velmi zajímavá budova burzy s krásným Maurským sálem, kde se od roku 1834 scházela smetánka portských obchodníků a bankéřů. Stavbu projektoval architekt Joaquim da Costa Lima. Mozaiková podlaha ve vestibulu byla inspirována řecko - římským stylem objeveným v Pompejích, interiér je vyzdoben díly významných umělců, jako byl např. Soares dos Reis, Teixeira Lopes či António Carneiro.

Palácio da Bolsa

V sousedství burzy se nachází kostel Igreja de São Francisco z počátku 15. století, který byl dříve součástí minoritského kláštera; na jeho základech byla později postavena výše zmíněná budova burzy. Původně gotická stavba je obsypána pozlacenými barokními dřevořezbami ze 17. a 18. století a interiér kostela spíše působí dojmem klenotnice. Dřevořezba na straně oltáře připomíná ukřižování osmi františkánů, na jejichž památku se v kostele vždy 16. února koná slavnostní mše.

Nedaleko burzy stojí Casa do Infante, na jejímž místě dříve stával rodný dům Jindřicha Mořeplavce. Jsou v něm modely lodí, staré mapy, dokumenty a nástroje z období conquisty. Portané jsou na spojení s Jindřichem Mořeplavcem hrdí. Se začátkem objevných a dobovatelských cest "daké" dostali přezdívku "pojídači dršťek" - to když roce 1415 vyplula z Porta flotila s cílem dobýt maurskou Ceutu, a obyvatelé města se zřekli veškerého masa ve prospěch dobovatelů a živili se pouze dršťkami.

Nejstarší městské čtvrti se rozkládají v blízkosti řeky přes kterou se tyčí monumentální most Ponte Dom Luís I., který byl r. 1886 postaven podle návrhu Gustava Eiffela. Jeho zvláštností jsou dvě vozovky nad sebou, které umožňují dostat se z jednoho břehu na druhý, z horního i dolního města.

věž Torre dos Clérios

Muzea

Národní muzeum Soarese dos Reis je umístěno v paláci Carranças z 18. st.. Jsou v něm vystaveny ukázky domácí fajánsy z 18. a 19. st., expozice portugalského sochařství; sakrální předměty, klenotnické práce manuelského stylu a další. Dnes je muzeum střediskem hlavně současného umění. Muzeum Guerry Junqueira je památkem tohoto básníka; vystavuje se zde hispanomaurská fajáns z 15. a 16. st., nábytek a vlámská tapisérie ze 16. st..

Etnografické a historické muzeum je v Novém paláci sv. Jana, budově z 18. st. s expozicemi etnografie, keramiky, krojů. Muzeum portského romantismu ve vile Quinta da Macieirinha představuje portského měšťana 19. st.

Muzeum Fernanda de Castra je památkem tohoto obchodníka, básníka a sběratele. Převažuje polychromovaná plastika a malba portugalských malířů. Další muzea: Dům a muzeum Teixeira Lopesse, Dům a ateliér Antónia Carneira, Muzeum dějin lékařství, Antropologické muzeum a laboratoř, Mineralogické a geologické muzeum a laboratoř, Muzeum námořní zoologie. Ve městě je také botanická zahrada.

Porto je známé také svým celosvětovým vývozním artiklem Portským vínem, které bylo původně vyváženo jen z tohoto města. Svázelo a dodnes se svází po řece Douro - typickým znakem města. (bal)

Důl Terezie (Petr Bezruč)

Důl Terezie na Polské Ostravě byl založen ředitelem Rudolfovy hutě Josefem Grossem v roce 1842. První hornická činnost v jižní části Jakloveckého obvodu začala již od roku 1838. Na propůjčených důlních mírách byla 15.3.1843 vydána koncese ke stavbám pro důlní zařízení. Josef Gross prodal v dubnu 1843 důl Salomonu Mayerovi Rothschildovi. Ještě před tím dostal důl název po manželce Josefa Grosse - Terezie.

Důl Terezie se stal víceúčelovou jámou mělkého dolu a v roce 1862 hlavní jámou hlubinného dolu. V roce 1860 byla u dolu zřízena koksovna, kde bylo 30 koksových pecí v provozu až do roku 1889, kdy byly zrušeny.

Významným mezníkem k rozvoji těžby byl rok 1862, kdy byl důl napojen na báňskou dráhu. V tomto roce došlo k založení hlubinného dolu. Rozmach důlní činnosti si vynutil postavení větrní věže s jednoduchou větrací pecí.

Důl Petr Bezruč

Na Dole Terezie proběhlo několik rekonstrukcí a modernizací. V roce 1872 byla prohloubena těžní jáma a vybavena parním těžním strojem a parním táhlovým čerpadlem. O rok později byla v dole zavedena doprava koňmi. Další rekonstrukce proběhla v roce 1877, kdy se začal používat nový parní těžní stroj. V roce 1883 byl zrušen pomocný Důl Jindřich v Polské Ostravě.

Velká rekonstrukce a modernizace se uskutečnila v letech 1900 - 1904, kdy byl instalován nový turbokompresor a dřevěná výztuž jámy byla postupně nahrazována vyzdíváním. V tomto období byla obnovena koksovna, které měla 162 koksových pecí a sloužila do roku 1922. Po tomto roce zůstala pouze úprava koksovny, která byla spojena lanovkou s koksovnou Karolinou.

K rozsáhlé rekonstrukci dolu došlo v roce 1961. Po organizačním sloučení s Dolem Trojice začalo hloubení jámy Bezruč 2, které bylo dokončeno v roce 1964.

Nad těžní jámou byla postavena kladivová těžní věž, která se stala nejvyšším stavebním objektem města a dominantou Ostravy. Ve strojně byly instalovány dva těžní stroje systému KOEPE.

Lanovka od dolu Terezie

K 1.1.1967 došlo k organizačnímu sloučení dolů Petr Bezruč a Zárubek v jeden národní podnik pod názvem Důl Ostrava a zastavena těžba na Dole Trojice. K poslední organizační změně došlo 1.1.1987 kdy k Dolu Ostrava byl připojen Důl Hlubina se závodem Maršál Jeremenko. Těžní jáma Bezruč 2 dosáhla hloubky 1089,4 metry a patřila mezi nejhlubší jámy v OKR.

Původní název dolu Terezie vydržel až do okupace. 1.1.1942 byl změněn na Bergschacht (Náhorní důl). Již 1.5.1945 byl dolu vrácen název Terezie a 17.7.1946 dostal důl název - Petr Bezruč po našem národním umělci.

K dolu patřily i dělnické kolonie Kamenec (1870), Jaklovec (1870), Františkov (1890), Bunčák (1918), Terezie (1909) a Hladnov (1909).

Podle usnesení vlády č. 827/91 o útlumu těžby byla těžba na Dole Petr Bezruč ukončena ke dni 30.6.1992 a jámy postupně zasypány. Kladivová těžní věž, která tvořila dominantu Slezské Ostravy byla prohlášena kulturní památkou ČR. Pro svůj špatný stav, který ohrožoval bezpečnost pracovníků byla dne 14.8.2002 odstřelena.

Vítězslav Hettenberger

pokračování ze str. 1

Letos tedy pořádáte už čtvrtý ročník. Kdo přijede?

Symposium bude letos skutečně už počtvrté a my jej připravujeme celý rok. Letos přijede například Salah Hammad z Egypta, Donald Buglass z Nového Zélandu. Na sympoziu bude také sochařka Marie Šeborová z Prahy, sochaři z Polska, Slovenské republiky, z ČR také student Jan Schneberger z Ostravské univerzity. Vždy je u nás 7 nebo 8 renomovaných sochařů a jeden student jako někdo, kdo získává zkušenosti a poměří svoji síly. Na Sympoziu se snažíme udělat i mimopracovní program, aby lidé ze světa poznali třeba Beskydy, nahlédli do hutí a dolů. Jsou to rozhodně zajímavé dny. Když si představíte 60 tun hrubého kamene a pak osm krásných výtvorů udělaných rukama, je to báječný pocit...

Kde jsou pak díla umístěna?

Máme vznikající galerii v přírodě v Těrlicku na Horním Dvoře, kde jsou umístěna největší díla. Tam je také skutečně nádherné prostředí, lemované panoramatem Beskyd. Další díla jsou usazena v areálu Hornického muzea OKD, nebo jinde v Ostravě, Havířově, v obci Stonava. Tyto obce a města poskytují také určité finanční částky. Symposium je po celou dobu přístupné veřejnosti. Mnoho lidí, kteří zavítají do expozic muzea se rádo dívá na těžkou sochařskou práci a vidí, že sochařina není jen tvoření plastik z hlíny, sádry a podobně, ale, že se musíme poprat skutečně s tvrdým a nepoddajným materiálem.

Tak Martine, ať se vám všem to Symposium letos opět vydaří, ať vzniknou další mezinárodní přátelství, které jsou pro všechny velmi cenná. Vždyť nyní se mohou takového setkání zúčastňovat lidé různých národností. Jak vím, nejdál to měl do Ostravy Shinji Sakai z Tokia, který byl účastníkem 1. symposia. Tak ještě jednou přeji úspěch a zlom vaz!

Hana Kuchařová

Mezinárodní sochařské sympozium bylo zahájeno v pátek 15. srpna v podvečer.

Zahájení se zúčastnilo nejen mnoho diváků, ale také někteří představitelé institucí. Mezi nimi byli, například - zástupce velvyslance v Káhiře Jiří Slavík, ředitel ostravského studia České televize Ilja Racek, ředitel Hornického muzea Miroslav Fojtík a další významné osobnosti.

MUZEUM CÍNU HUKVALDY

Soukromá sbírka v Muzeu cínu vám nabídne pohled do řemeslné produkce cínových artefaktů z 18. a 19. století naší i zahraniční provenience, od běžných předmětů denní potřeby (ryté mísy a talíře, konvice, holby, svícny, transportní láhve na pivo či víno) po předměty religiální např. závěsné kroupky.

Skvostem sbírky je nádherně vymodelovaná nádoba na vodu ve tvaru mořské příšery s výpustným kohoutem z přelomu 17. - 18. století, či exkluzivně provedená kazeta se soupravou tří kusů malých cínových nádob, určených k čištění zbraní. Expozice nabízí téměř 200 cínových předmětů.

Muzeum cínu - Hukvaldy č. p. 110, 739 46

Důl Michal

národní kulturní památka

(do 31. 10. 2008)

výstava

Emil Králíček: zapomenutý mistr secese a kubismu

Výstava připomíná pozoruhodné dílo arch. Emila Králíčka (1877-1930).

Rodák z Německého Brodu po studiích na pražské stavební průmyslovce pracoval v atelieru prof. Antonína Balšánka a poté, kolem roku 1901, odešel do Darmstadtu, kde působil ve studiu Josefa Marii Olbricha na projektu známé umělecké kolonie. V roce 1903/4 se vrátil do Prahy a pracoval pro různé stavitele.

Zámek Slezské Rudoltice

(do 28. 9. 2008)

IDENTITA REALITY

Ve fotografiích Jindřicha Štreita a v obrazech Pavla Formana

Prohlédnout si můžete i zámek. Zámek je čtyřkřídla, jednopatrová, barokní budova se vstupní věží.

Otevřeno pro veřejnost je od:

31. května 2008 do 28. září 2008

Zámek je zpřístupněn jen v:

SOBOTA: 14:00 - 18:00

NEDĚLE: 14:00 - 18:00

Poslední prohlídka v 17. hodin

Bližší informace a objednávky prohlídek mimo provozní dobu na tel. **554 656 105**.

HRAD SOVINEC

(do 29. 9. 2008)

ZROZENÍ DO PROSTORU

Sochy a plastiky členů Umělecké besedy: Jan Hendrych, František Hodonský, Miloslav Chlupáč, Věra Janoušková, Jiří Kačer, Svatopluk Klimeš, Aleš Lamr, Karel Malich, Karel Pauzer, Hana Purkrábková, Šárka Radová, Lukáš Rittstein, Emőke Szilva (host), Daniela Vinopalová-Vodáková, Jindřich Zeit-hamml, Olbram Zoubek.

(Výstava je také součástí prohlídkového okruhu)

JABLUNKOV

Výstavní síň, Mariánské nám.

(do 12. 10. 2008)

Těšínské stříbrné šperky

Nikde jinde u nás nenosil venkovský lid tolik stříbrných ozdob a šperků jako právě na Těšínsku. Zprvu městský oděv pronikl v 18. století na venkov a s různými úpravami se prosadil jako lidový kroj. V nezměněné podobě se dochovaly jeho kovové doplňky, výrobky profesionálních zlatníků, kteří působili v Těšíně, Jablunkově i dalších menších městech. Výstava prezentuje největší sbírku těchto oděvních doplňků v České republice.

Výstavní síň Muzea Těšínska v Jablunkově byla veřejnosti zpřístupněna v roce 2001. Touto pobočkou Muzeum Těšínska navazuje na muzejní tradice, které v Jablunkově sahají do poloviny 19. století, kdy díky místnímu tkalcí, básníkovi a sběrateli Adamu Sikorovi vzniklo rodinné muzeum, které existovalo až do roku 1938.

(do 29. září 2008)

Radoslav Daněk

Milan Starec

"Ostrava do bílé pěny oděná"

Z historie výroby a konzumace piva v moravskoslezské metropoli

Galerie BUDOUCNOST zahájila svou činnost v roce 1999. Na počátku všeho byla myšlenka firmy MEDIUM SOFT (ve které se galerie nachází) zkrášlit si své pracovní prostředí. Proběhlo zde několik fotografických a výtvarných výstav zaměstnanců společnosti či dalších příznivců firmy. Postupem času se o galerii začali zajímat i lidé "zvenčí" a chtěli využít unikátní prostor vstupní haly budovy - nyní galerie BUDOUCNOST - pro své výstavy. Od roku 2000 v galerii probíhají výstavy převážně regionálních autorů a kulturní akce.

28. září - 28. října 2008 - 5. ročník Svatováclavského hudebního festivalu

ZAHAJOVACÍ KONCERT

28. 9. 17:00 **Ostrava**

Katedrála Božského Spasitele

Janáčkova filharmonie Ostrava

Stanislav Macura dirigent

Slovenský filharmonický sbor

Blanka Juhaňáková sbornistr

Margaret Chalker soprán (Švýcarsko)

Jana Sýkorová alt; Lesław Świdziński tenor

(Polsko); Peter Mikuláš bas (Slovensko)

Program: L. van Beethoven Missa solemnis, op. 123

29.9. 19:00 **Frydlant n. Ostravici**

kostel sv. Bartoloměje

Pavel Haas Quartet

Program: L. van Beethoven, L. Janáček

30.9. 19:00 **Ostrava-Nová Ves**

kostel sv. Bartoloměje

Pavel Haas Quartet

Program: L. van Beethoven, P. Haas

1.10. 19:00 **Haviřov**

kostel sv. Anny

Collegium Marianum

Jana Semerádová umělecká vedoucí

Riccardo Masahide Minasi housle (Itálie)

Program: „Mezi Prahou a Drážďany“

J. D. Heinichen, J. A. Gurecký, G. Tartini

2.10. 19:00 **Ostrava-Stará Bělá**

kostel sv. Jana Nepomuckého

Collegium Marianum

Jana Semerádová umělecká vedoucí

Riccardo Masahide Minasi housle (Itálie)

Program: „Mezi Prahou a Drážďany“

J. D. Heinichen, J. A. Gurecký, G. Tartini

3.10. 18:00 **Třinec**

evangelický kostel

Musicí boemi, Pavel Wallinger um. vedoucí

Clara Nováková flétna (Francie)

Timothy Lissimore klavír (Anglie)

Program: J. Suk, J. Novák, L. Janáček, G. Finzi, aj.

3.10. 19:00 **Kozlovice**

kostel sv. Michaela archanděla

Petr Wagner viola da gamba

Jacques Ogg cembalo (Nizozemí)

Program: „L' Ange et le Diable“

4.10. 15:00 **Štramberk**

Farní kostel sv. Jana Nepomuckého

Petr Wagner viola da gamba

Jacques Ogg cembalo (Nizozemí)

Program: „L' Ange et le Diable“

4.10. 18:00 **Ostrava, evangelický kostel**

Musicí boemi, Pavel Wallinger um. vedoucí

Clara Nováková flétna (Francie)

Timothy Lissimore klavír (Anglie)

Program: J. Suk, J. Novák, L. Janáček aj.

5.10. 16:00 **Karviná-Fryštát**

kostel Povýšení sv. Kříže

Jaroslav Tůma varhany, Sbor Khorikos

Jesse Peckham sbornistr, um. vedoucí

Evelyn Troester sbornistr

Program: A. Brumel, C. Gesualdo, G. P. da

Palestina, H. Schulz, A. Lotti, A. Bruckner, J.

Taverner aj.

6.10. 18:30 **Hlučín, kostel sv. Jana Křtitele**

Jaroslav Tůma varhany, Sbor Khorikos

Jesse Peckham sbornistr, um. vedoucí

Evelyn Troester sbornistr

Program: A. Brumel, C. Gesualdo, G. P. da

Palestina, H. Schulz, A. Lotti, A. Bruckner, J.

Taverner aj.

7.10. 19:00 **Bruntál**

Farní kostel Nanebevzetí Panny Marie

Camerata Janáček

Pavel Doležal umělecký vedoucí

Jiří Vodička housle

Petr Nouzovský violoncello

Program: J. S. Bach, J. Haydn, A. Vivaldi,

F. Mendelssohn-Bartholdy

8.10. 19:00 **Ostrava-Zábřeh, kostel Sv. Ducha**

Camerata Janáček

Pavel Doležal umělecký vedoucí

Jiří Vodička housle

Petr Nouzovský violoncello

Program: J. S. Bach, J. Haydn, A. Vivaldi,

F. Mendelssohn-Bartholdy

9.10. 19:00 **Bohumín, kostel Božského Srdce**

Páně

Fraternitas Litteratorum

Stanislav Předota umělecký vedoucí

Program: „Caesar vive“

10.10. 18:00 **Ostrava-Plesná**

kostel sv. Jakuba staršího

Fraternitas Litteratorum

Stanislav Předota umělecký vedoucí

Program: „Caesar vive“

11.10. 18:00 **Ostrava-Mariánské Hory**

kostel Panny Marie Královny

Jihočeská komorní filharmonie; Stanislav

Vavřínek dirigent; Moravský komorní sbor

Jiří Šimáček sbornistr

Program: W.A. Mozart Symfonie g moll č. 40,

L. Cherubini Requiem c moll

12.10. 15:00 **Frydek-Místek**

Bazilika Navštívení Panny Marie

Jihočeská komorní filharmonie; Stanislav

Vavřínek dirigent; Moravský komorní sbor, Jiří

Šimáček sbornistr

Program: W.A. Mozart Symfonie g moll č. 40,

L. Cherubini Requiem c moll

13.10. 18:00 **Stonava, kostel sv. Maří**

Magdalény

Vokální soubor ADASH, Barbora Baranová

sólový zpěv Klezmerová, skupina Naches

Tomáš Novotný umělecký vedoucí

Program: Hebrejské a jidiš písně

14.10. 18:00 **Brušperk, kostel sv. Jiří**

AFFETTO: J. Mikušek kontratenor,

M. Olbrzymek, V. Richter tenoři,

A. Procházka bas, M. Jakubíček varhany

Program: P. W. de Cruden, J. T. Turnovský,

J. Campanus, M. Jakubíček, A. Pärt aj.

15.10. 18:00 **Kopřivnice, kostel sv. Bartoloměje**

AFFETTO: J. Mikušek kontratenor,

M. Olbrzymek, V. Richter tenoři,

A. Procházka bas, M. Jakubíček varhany

Program: P. W. de Cruden, J. T. Turnovský,

J. Campanus, M. Jakubíček, A. Pärt aj.

16.10. 19:00 **Ostrava-Vítkovice**

kostel sv. apoštola Pavla

Collegium 1704, Václav Luks dirigent

Program: J. S. Bach Ouvertura C dur BWV

1066, J. S. Bach Kantáta „Ich habe genug“

BWV 82, G. B. Pergolesi Stabat Mater

17.10. 19:00 **Opava, kostel sv. Václava**

Collegium 1704, Václav Luks dirigent

Hana Blažíková soprán; Stanislava Mihalcová

soprán; Markéta Cukrová alt

Tomáš Král bas,

Lisandro Abadie bas

Program: J. D. Zelenka Missa votiva e moll

ZWV 18

18.10. 17:00 **Fulnek, Chrám Nejsvětější Trojice**

Collegium 1704, Václav Luks dirigent

Program: J. S. Bach Ouvertura C dur BWV

1066

J. S. Bach Kantáta „Ich habe genug“ BWV 82

G. B. Pergolesi Stabat Mater

19.10. 18:00 **Ostrava-Svinov, kostel Krista Krále**

Collegium 1704, Václav Luks dirigent

Hana Blažíková, Stanislava

Mihalcová soprán Markéta Cukrová alt

Tomáš Král bas, Lisandro Abadie bas

Program: J. D. Zelenka Missa votiva e moll

ZWV 18

20.10. 18:00 **Rychvald**

Husův sbor v Rychvaldě

Vokální soubor ADASH

Barbora Baranová sólový zpěv

Klezmerová skupina Naches

Tomáš Novotný umělecký vedoucí

Program: Hebrejské a jidiš písně

21.10. 19:00 **Krnov, koncertní síň Svatého**

Ducha

Vokální soubor ADASH

Barbora Baranová sólový zpěv

Klezmerová skupina Naches

Tomáš Novotný umělecký vedoucí

Program: Hebrejské a jidiš písně

23.10. 18:00 **Frenštát pod Radhoštěm**

kostel sv. Martina

Roman Janál baryton

Aleš Bárta varhany

Program: A. Dvořák, J. Brahms, J. S. Bach., F.

Liszt aj.

24.10. 19:00 **Ostrava, kostel sv. Václava**

Ostravská banda, Petr Kotík dirigent

Steven Fox kontratenor (USA)

Program: S. Claren, M. Feldman,

G. Ustwolskaja, P. Kotík

25.10. 16:00 **Orlová, kostel Panny Marie**

Roman Janál baryton, Aleš Bárta varhany

Program: A. Dvořák, J. Brahms, J. S. Bach., F.

Liszt aj.

25.10. 19:00 **Ostrava-Přívov, kostel**

Neposkvrněného početí Panny Marie

Český filharmonický sbor Brno

Petr Fiala dirigent

Program: „Pocta českým světcům“ P. Fiala, L.

Janáček

26.10. 18:00 **Ostrava-Heřmanice**

Farní kostel sv. Marka, evangelisty

Philharmonia Octet a jejich přátelé

Program: W. A. Mozart, L. van Beethoven

27.10. 18:00 **Hradec nad Moravicí**

kostel sv. Petra a Pavla

Philharmonia Octet a jejich přátelé

Program: W. A. Mozart, L. van Beethoven

28.10. 20:00 **Ostrava - závěrečný koncert**

Katedrála Božského Spasitele

Janáčkova filharmonie Ostrava

Theodore Kuchar dirigent (USA)

Český filharmonický sbor Brno

Petr Fiala sbornistr

Eva Dřízgová-Jirušová soprán

Václav Sibera baryton

Program: J. Brahms Německé Requiem, op. 45

Vstupenky na všechny festivalové koncerty si můžete moci zakoupit v Městském informačním centru Ostrava nebo v místech konání jednotlivých koncertů.

Vlaková trať Frýdlant nad Ostravicí - Bílá

Pokud se vydáte do Beskyd vláčkem z Frýdlantu nad Ostravicí do Ostravice, případně sledujete jedoucí vlak z vašeho auta, kterým míříte do hor, možná vás asi ani nenapadne, že v letošním roce uplynulo již 100 let od doby, kdy na této trati vyjel první vlak.

První úvahy o trati byly docela smělé, uvažovalo se o trase až na Slovensko. Reálné možnosti vedly k vypracování projektu nazvanému Beskydská místní dráha, který byl schválen ministerstvem železnic v březnu 1906. Koncesionáři dráhy byli Msgre. Julian Roska, ředitel velkostatku v Kroměříži, Dr. Cyril Seifert, ředitel velkostatku v Napajedlech a Josef Cikrt, ředitel arcibiskupských železáren.

Ve dnech 13.-15. května 1906 se konaly pochůzky a vytýčení trati, práce pak pokračovaly rychle. Na stavbě bylo zaměstnáno okolo 500 lidí. Byli ubytováni v deseti dřevěných barácích, sami se nazývali „barabi“ (výraz odvozený od německého „Bahnarbeiter“ dělník pracující na výstavbě dráhy).

Dráha byla vybudována během dvou let a pravidelný provoz byl zahájen 6. srpna 1908. Původní stanice ve Frýdlantu byla u silnice z Frýdlantu nad Ostravicí do Frenštátu pod Radhoštěm. Do výchozí stanice se vlaky dostávaly přes vlečkové spojení. Tento stav trval do října 1910, kdy kolej byla prodloužena do stanice Frýdlant nad Ostravicí. Dodnes se projevuje nevýhodné zaústění, kdy není umožněna současná jízda ve směru do Kunčic p. O.

V roce 1928 byl zaveden motorový provoz s jedním vlečkovým vozem. Prodloužením koleje ve stanici Bílá před hotel (v roce 1932) dosáhla provozní délka 19,857 km. Krátkodobě byl provoz narušen přechodem fronty v květnu 1945. V říjnu 1945 byla dráha zestátněna. Podstatným zásahem do provozu dráhy byla stavba údolní nádrže Šance. Poslední vlak jel 11. ledna 1965 a 13,3 km tratě bylo zrušeno.

Původně bylo prosazováno zrušení celé dráhy z Frýdlantu, nakonec bylo rozhodnuto o zachování trati do Ostravice vzhledem k rozvoji cestovního ruchu. Dráha obestavěná objekty frýdlantských průmyslových závodů a vjezd do stanice Frýdlant zůstaly zachovány dodnes.

V červnu 1997 byl zveřejněn plán trati bezprostředně ohrožených zrušením provozu, kde byla zahrnuta i trať Frýdlant n./O. - Ostravice a to z důvodu špatného technického stavu a nevýdělečnosti. Přitom bylo současně připouštěno, že tyto tratě jsou nepostradatelné pro zajištění dopravní obslužnosti i k rozvoji cestovního ruchu.

Krátce nato v červenci 1997 přišly ničivé povodně a prvotní informace z ministerstva dopravy a spojů připouštěly možnost, že na zničených tratích již provoz nebude obnoven. Nicméně se tyto předpovědi nenaplnily a vláček jezdí údolím Ostravice nadále.

Na nádraží v Ostravici je jedna zablokovaná kolej, kde původní část má ještě staré dřevěné pražce a v kolejišti je vzrostlý nálet. Je to kolej, která vedla na Bílou. Ještě nějakou dobu po zrušení trati vedla kolej přes silnici. Linie trati vedla za silnicí přes mostek přes Bučací potok, který je v současné době velmi poničen. Dále kopírovala mírně ohýbající se řeku. V jednom místě se nepatrně od řeky odkláníla. Asi v polovině trati je zachovalý mostek a dál před křížením se současnou silnicí je další mostek, který je udržován, protože je tu příjezd k novému domečku hrázných z přehrady.

V Mazáku byla zastávka nákladíště Mazák, která sloužila ještě po dobu stavby přehrady pro přísun materiálu. Dole pod hrází se dají najít ojedinělé pražce a jeden kamenný propustek v místech, kde je těleso trati využito jako cesta. V určitém místě koleje přešly přes řeku, protože nádraží v Řečici se nalézalo na pravé straně řeky, sto metrů od soutoku potoku Řečice a řeky Ostravice. Nádraží se nalézalo v objektu Wechsbergovy hospody, později přestavěné a sloužící rovněž jako hájovna. Dále vlak přejížděl řeku a pokračoval do Hutí pod Smrkem. Byla tu ještě zastávka Růžanec, která byla v roce 1922 zrušena a zůstala jen pro nakládku dřeva. Linie silnice, řeky a trati se zde nikde nekřížila, až u Velkovského mostu překračovala silnice řeku. Směrem dolů od jamnického mostu se rozprostírala velká planina. To bylo centrum Hutí. Na levém břehu byla hospoda, obchod a nádraží. Nádražím byla dřevěná bouda bez dveří a oken s honosným nápisem - Hutě pod Smrkem. Scházeli se tu lidé z Hutí, Huťkule, Velkého, Břestového, Medvědí a Kožušanky. Do doby výstavby přehrady bylo vlakové spojení jediné možné.

vlevo linie trati pod přehradou Šance

Budova dřívějšího nádraží v Bílé

Nádraží ve Starých Hamrech leželo také v katastru obce Ostravice. Zajímavostí byl kiosek, který se nalézal vedle nádraží. Pět let tu prodávala paní Jana Červenková (nar. 1916), která přišla do Starých Hamer na službu, provdala se zde a žije dodnes v osadě Chlopčíky. V kiosku bylo otevřeno od 10 do 18 hodin, v úterý bylo zavřeno. Prodávaly se nápoje - pivo, sodovka, víno či "půlky", čokoláda, bonbóny. Děti si chodily nakupovat k okénku, vevnitř sedávali dospěláci.

Za nádražím je těleso trati prakticky v celé délce jako rovná rampa, místy použitá jako cesta. U soutoku řek Bílé a Černé železnice pravým obloukem přecházela k mostu přes říčku Bílou. Z něj se zachovala jen podpěra na levém břehu. Na druhé straně padla opěra v důsledku rozšiřování silnice. Za mostem se dráha patrným zářezem vrací k řece, tentokrát na pravý břeh.

Souběžně se silnicí pak trasa dráhy dojde do obce Bílá k dodnes zachovaným budovám nádraží. Hned z kraje je budova vozovny, kde byla kovárna, nyní je ve vlastnictví SKI Vítkovice a je rekonstruována. Budova bývalého nádraží je velmi pěkně udržována a slouží jako rekreační středisko pro celníky. Za zrušeným nádražím vede přes potok konstrukce mostu normálně rozchodné železnice na novou překládkovou rampu.

Pavla Zemaníková

S použitím materiálů:

Grof, Leopold: Kročeje ostravskou železniční historií, Ostrava 1994

Leštinský, Mojmír, Melík, Zdeněk: 80 let železnice pod Lysou horou, Železničář 15/1988

Kol. autorů: Z historie obce Ostravice, vydal Obecní úřad v Ostravici 1999

Starohamerský zpravodaj 3/2005, 9/2005

Klepáčová, Lenka: Malý kiosek u nádraží zaplavila přehrada, Moravskoslezský deník, 7. 10. 2006.

Dny evropského dědictví / European Heritage Days (EHD)

Dny evropského dědictví každoročně v září otevírají veřejnosti brány nejzajímavějších a výjimečných architektonických, archeologických a sakrálních památek, muzeí, galerií a knihoven, technických památek, budov, objektů a i dalších prostor, v nichž všech je uchováváno neuvěřitelně rozsáhlé množství sbírkových fondů a movitého kulturního dědictví, a to včetně těch, které jsou jinak zčásti nebo zcela nepřístupné. V objektech, které jsou běžně přístupné veřejnosti a je v nich vybíráno vstupné, bývá v tyto dny nabízen speciální program (např. zvláštní prohlídková trasa, koncert, výstava atp.). Desítky měst a obcí připravují komponované programy pro své občany i turisty.

V České republice se EHD konají pravidelně od roku 1991 v první polovině měsíce září. Od roku 1998 je jejich hlavním garantem Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, které vždy ve spolupráci s jedním z členských měst pořádá národní zahájení. Partnery hlavního garanta jsou Ministerstvo kultury ČR a Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Dny evropského dědictví jsou významnou celoevropskou kulturně poznávací, společenskou a výchovnou akcí. a v České republice proběhnou **13. až 21. září 2008.**

Národní téma EHD 2008 – Památky v krajině a krajina jako památka

Letošní národní téma Dnů evropského dědictví – Památky v krajině a krajina jako památka - nám otevírá možnosti nových pohledů na pamětihodnosti a architekturu, jako tichého průvodce naší existence a nevýravého tvůrce, formujícího naše vnímání a kultivovanost. O úvodní slovo pro letošní EHD byl tentokrát požádán přírodovědec, dlouholetý ředitel Botanické zahrady PF UK v Praze a publicista, pan dr. Václava Větička.

Česká krajina

Kdybych měl psát o maďarské krajině, to by se to psalo! Širošírá rovina, nedozírná pusztá. Občas vahadlo nebo řeka. Nebo taková ruská či kazašská step. Krajina, velká aspoň jako Čechy. Krajina, jak deska u stolu. A zase občas do ní zařiznutá řeka. ...

Za to ta naše, tuzemská, co kout, to jiný svět. Chvilí v dur, chvíli v moll, jednou zaklániš hlavu, abys viděl temeno kopce, jindy dna údolí nedohlídneš. Desetitisíce zrcadel nastavuje slunci česká krajina. Stačí jen ta jihočeská, nebo někdejší, pernštejnská, na Pardubicku. A jaká krásná jména ta zrcadla mají: Bošilecký, Svět, Dehtář, Bezdrv, Víra, Naděje, Lásky - i Klec nebo Nevděk.

Ze silnice z Humpolce do Želiva jsem objevil kořeny pohádkového "Za devatero horami..." Dojeďte si tam a dáte mi za pravdu. Nebo se vypravte do Borové. Té Havlíčkovy. Na samém vršku kopce, na němž Borová vysedává, je kostelík svatého Víta. Kolem má malý hřbitůvek s pevnou zdí. A pod tu zeď si sedněte a zadívejte se - třeba za sluncem. Budete si připadat jako pták, vznášející se nad krajinou. A zase vás napadne: Za devatero horami...

Jenže: jakými horami? Jsou to snad Alpy nebo dokonce Himálaj? Kdepak, jsou to ty pěkné pra- a prvohorní kopečky, oblé a milé jako tvary vaší milé. Kam se u nás podíváte, tam ty ženské obrysy v krajině najdete. Pravda, až na Milešovku, to byla sopka, ale už dávno vyhaslá. Nebo takové Trosky, vypreparované sopouchy dávného vulkánu...

více na <http://www.shscms.cz/ehd/narodni-tema>

Udělalysme pozvánky, obešly jsme domácnosti a pozvaly jsme všechny...

Kluby důchodců jsou zařízeními jejichž účelem je zejména aktivní účast seniorů a zdravotně postižených občanů na společenském, kulturním a zájmovém dění ve společnosti. Kluby slouží k setkávání těchto občanů a organizování různých kulturních, zájmové a jiné činnosti.

S nápadem založit v Brance u Opavy KLUB SENIORŮ přišly někdy na jaře roku 2005 Karla Víchová a Ludmila Gebauerová. "Pár týdnů trvalo sondování, jak to dělají jinde a jak by se to mohlo dělat u nás" řekly. První, dalo by se říci ustavující setkání braneckých seniorů se uskutečnilo 22. června 2005. Jak se dával klub dohromady? Karla Víchová mi k tomu řekla: „Udělalysme pozvánky, obešly jsme domácnosti a pozvaly jsme všechny, kdo by se chtěl jednou za měsíc setkat se svými známými v klubu. Nemáme členství omezeno věkem, nemáme ani žádné legitimace a členské příspěvky. Prostě připravujeme akce pro všechny, kteří nechtějí sedět doma a koukat do stěny nebo na televizi.“ Napoprvé se sešlo v přísálí kulturního domu na třicet zájemců a takový počet se zhruba účastní každé klubové akce.

Na druhém setkání o měsíc později si členové řekli, že klub povedou Karla Víchová spolu s Ludmilou Gebauerovou a o finance se budou starat Božena Valušková a Marcela Nováková. Kroniku vede Alena Hrbáčová.

Jaký je program jednotlivých setkání?

Při jednom z prvních přinesl Jan Beinhauer pár starších fotografií, na kterých byli mnozí přítomní, ale o hodně let mladší. Vzpomínalo se na dobu, kdy fotografie vznikly a na ty, kteří stáli tenkrát před objektivem. Stejně zaujaly i fotografie staré Branky a opět se vzpomínalo, co kde stálo, kdo v kterém domku bydlel nebo ještě bydlí.

Úplně jiný ráz ale mělo třeba podzimní setkání, kdy se konalo opékání špekáčků. Muži připravili ohniště a ženy jídelníček. Ovšem nebylo to jen odpoledne ve znamení jídla. Došlo i na zpěv, když Jan Beinhauer vzal do ruky svou milovanou harmoniku. Ti dva nejen nerozlučně patří k sobě ale se svou, jak říká, nejmilejší a nejvěrnější přítelkyní dokáží vytvořit báječnou atmosféru. Při jeho hraní a zpěvu se lehce zapomene na neduhy, které sebou nese vyšší věk. Po opékání mohl navíc zahrát i trošku slavnostní fanfáru. Mezi

seniory totiž také přišel starosta Josef Fresser s úžasně dobrou zprávou, že rada obce schválila klubu finanční příspěvek ve výši 5 000 Kč.

Následovalo další klubové setkání o divadle. Pozvání přijali Jana Binarová z Hradce nad Moravicí a branecký občan David Bátor. Oba jsou členy ochotnického divadla v Hradci nad Moravicí a přinesli sebou i divadelní kroniku. Víte, že hradecké ochotnické divadlo vzniklo už v roce 1907? Jan Beinhauer připomněl i branecký divadelní soubor. Nejen slovně. Zazpíval ústřední píseň ze hry nastudované před mnoha léty. Branečtí senioři si připravili i parádní mikulášskou zábavu, na které nechyběl Mikuláš, čert ani anděl. Rozdávaly se dárečky a tančilo se jako za mlada.

V klubu ale není o programu jen zábava. Občas nechybí ani osvěta a vzdělávání, například, když hostem byla magistra Zajícová z opavské lékárny. Moc zajímavé byly její rady, jak správně užívat léky, čím je nejlépe zapíjet, jak se mění účinek léků ve spojení s různými potravinami ap. Jinak zaměřené bylo setkání, na které mezi seniory přišla branecká masérka Dáša Šandriková. Mnoho zajímavého řekla o zdravé výživě, otužování a zdravotním stylu života v seniorském věku.

Velmi poutavě o branecké knihovně, její historii i současnosti, ale i o výrobě papíru, vyprávěl knihovník Jan Šimek. Připomněl i život Petra Bezruče v Brance u Opavy a jeho oblíbené místo u řeky, kde sedával, pokuřoval svou dýmku a psal verše. Na předvelikonoční setkání přišel mezi branecké seniory bývalý opavský děkan Mons. Josef Veselý.

Obec podporuje branecký KLUB SENIORŮ v jeho činnosti. O finančním příspěvku už byla zmínka. I o potřebné zázemí v přísálí Kulturního domu se starosta postaral, takže se senioři mohou scházet v příjemném prostředí. „Když jsme viděli, jak pěkně se k nám obec postavila, tak jsme si řekli, že zase my musíme něco udělat pro ni“ - řekla mi Ludmila Gebauerová. „Vzali jsme si na starost úklid kaple a prostranství okolo ní a pomníku padlých.“

Jak program jednotlivých setkání KLUBU SENIORŮ vzniká? Dá se říct, že podle přání jeho členů. Nic není dáno, program je takový, jaký si ho sami udělají. O tom, že ho mají dobrý, svědčí určitě vysoká účast na jednotlivých klubových akcích. Mnozí členové (i přes krátkou dobu existence klubu), si už bez něj nedovedou život představit. Těší se na každé další setkání, aby si povykládali se známými, zavzpomínali si a také se dověděli něco nového. KLUB SENIORŮ se schází každou první středu v měsíci v přísálí Kulturního domu. Začátek je v letním období v 17.00 hodin, v zimním v 15.00 hodin. Dveře klubových akcí jsou otevřeny pro všechny!

Ing. Karel Stuchlík (zdroj internet)

Abri-Flex

...vrátí Vám pocit svobody

ABENA®

- ABRI - FLEX

navlékací prodyšné plenkové kalhotky

Plenkové kalhotky pro dospělé, vhodné pro střední i těžké případy inkontinence, především u chodících pacientů. Maximální komfort při používání. Není nutná následná fixace.

**Výhodná
cena!**

www.abena.cz

Kam asi cestovat nebudete - přestože máte toulavé boty.....

Před rokem 1989 jsme mohli cestovat do Bulharska, Rumunska a NDR, ti šťastnější do Jugoslávie, s Čedokem na Picundu a třeba i do Moskvy. Teď i my senioři létáme do Egypta i do New Yorku, ti movitější třeba i do Japonska či Austrálie. Ale že by někdo jezdil do města, které se po většinu 20. století jmenovalo Sverdlovsk a teď se vrátilo k historickému jménu Jekatěrinburg? Čechokanadan Jan Přikryl tam byl v poslední době několikrát a možná viděl víc, než by poznal dychtivý turista.

Proč zrovna Jekatěrinburg? Stojí město a jeho okolí za vidění?

"Jsem kanadský management konzultant a většina mých projektů se odehrává v globalizovaném prostředí. V Jekatěrinburgu sídlí privatizované železárny, kterým pomáhám ve strategickém rozvoji a modernizaci řízení. Další podobný projekt mi „klepe na dveře“ ze sousedního Čeljabinska. Turisticky asi není Jekatěrinburg tou nejlepší destinací, většina návštěvníků sem přichází za prací. V průběhu druhé světové války přemístil Stalin do této oblasti před postupující frontou stovky průmyslových podniků a institucí a s nimi statisíce lidí. Díky tomu má dnes město 1,5 milionu obyvatel a je pátým největším městem Ruska."

Obecně se o městě ví asi jen to, že leží na Urale, a že tam bolševici vyvraždili poslední carskou rodinu.

"Když jsem tam přiletěl poprvé, byl jsem zklamán: Široko daleko nejsou žádné hory vidět. Jižní Ural má mnohem blíž k Hané než k Beskydám. Dům, v němž byl v roce 1918 zavražděn car Nikolaj a celá jeho rodina i služebnictvo, dal před 25 lety zbourat komunistický tajemník toho kraje Jelcin. Zbožní Rusové mezi sebou vybrali miliony rublů a vybudovali hned vedle nádherný kostel, jehož zlaté kopule dnes hanebný čin připomínají. Je smutně ironické, že stojí na nejširší a nejušnější městské třídě, která se dodnes jmenuje Leninova. V prvních letech komunismu se ve městě ještě uplatňovaly zásady moderního urbanizmu, takže tu vznikla síť širokých bulvárů a vyrostly výstavné budovy univerzit, ústavů, divadel i správních budov, například ředitelství Uralmaše, jednoho z největších strojírenských gigantů na světě. Najde se tu ale i pár památek, třeba sto let starý pravoslavný kostel, o nedělích plný mládeže."

Jak se dnes žije „Daleko od Moskvy“?

"Jekatěrinburg se dnes v mnohém podobá jiným velkoměstům a v mnohém je specificky ruský. Má jednu linku metra, autobusy, tramvaje (i české), ale nikde na světě bych nenašel tolik aut všech typů, značek a stáří, která ucpávají ulice města tak hustě jako tam. K tomu si přidej absolutní nekázeň řidičů, jejich neúctu k jakýmkoli předpisům a až pubertální zálibu v nepřiměřených rychlostech a riskantní jízdě. Výsledkem je uralský podíl na světovém prvenství Ruska v počtu smrtelných automobilových nehod. Jsou-li třeba tři jízdní pruhy v jednom směru ucpané, řidič klidně pokračuje po trávě mezi pravým pruhem a chodníkem. Když ho ostatní následují a posléze se tak ucpe i tráva, přijde na řadu jízda po chodníku. Však se chodci přizpůsobí..."

A jak se tu bydlí či nakupuje?

"Zřejmě ve všech větších ruských městech dnes existuje malá vrstva relativních superboháčů, velmi úzká vrstva střední třídy a velká většina těch, kteří, mírně řečeno, nemají nazbyt. Boháči žijí v nových luxusních domech mimo střed města a střední třída ve vlastních moderních bytech ve zbrusu nových věžících s podzemními garážemi.

Luxusní bytové mrakodrapy rostou jako houby po dešti a všude jsou vidět vysoké stavební jeřáby. Někteří ale tvrdí, že mnohé byty jsou prázdné, protože už si je nemá kdo koupit. Převážný podíl poslední vrstvy žije ve starých bytovkách, postavených před válkou, anebo v panelácích. Pro ně je typické, že téměř všechny mají balkóny, a protože tu může být v zimě i mínus 40 stupňů, lidé si je zasklívají. Bohužel každý po svém, zvenku tahle balkónová samoarchitektura vypadá hrozně. Neomítnutým panelákům, které se stavěly v šedesátých letech, se tu říká Chruščovky. Všechny činžáky mají hlavní domovní dveře ze silného plechu a s různými bezpečnostními zvonky a hesly, privátní vily boháčů mají dvoumetrové betonové ploty a ještě silnější bezpečnostní zařízení."

A co okolí města, příroda a venkov?

"Město už leží v Asii a jednou mne zavezli ke kamennému obelisku, od něhož vede kameny vyznačená čára na sever a na jih, která označuje hranici mezi Evropou a Asií. Kolem jinak docela pěkného památníku se povalují stovky odpadků a prázdných láhví, papíry poletují vzduchem. Škoda. Na vesnice je pohled ještě smutnější. Jako by se tam zastavil čas, staré dřevěnky se rozpadávají stejně jako charakteristické dřevěné ploty kolem nich. Tisíce bývalých kolchozníků, kteří tu nadále žijí, prý dnes patří k opravdové chudině. I když by jim stát byl více než ochoten přidělit zemědělskou půdu, kolchozníci už neví, jak soukromě sedlačit a hlavně jim chybějí peníze na základní zemědělské stroje. Výsledkem je na jedné straně jejich živoření a na straně druhé nutnost importovat do Ruska většinu potravin. To jsem si ověřil při každé návštěvě malého kiosku, fungujícího u každého panelákového bloku anebo supermarketu, jichž se tu postavilo mnoho. Jsou v nich zastoupeny všechny produkty světového průmyslu, od kečupů přes jogurty a italské olivové oleje až po australská vína."

Jací jsou Rusové dneška?

"Nesmírně přátelští, pohostinní a ti bohatší posedlí prací. Hekticky se snaží dohnat svět v materiálním blahobytu i v cestování. Sociální vymoženosti jsou v Rusku na mnohem nižší úrovni než u nás, ale nikdo na zadní kolečka příliš nemyslí. Všichni žijí „na doraz“, což vysvětlují tím, že budoucnosti si tady nikdo nemůže být jist. Máš-li na ojeté auto, koupíš ho. Máš-li na Mercedes, koupíš ho. Máš-li na nejnovější mobil ve tvaru drahých hodinek, musíš ho mít."

CESTOVÁNÍ

Když jsem se zeptal, proč někdo dá přednost Mercedesu před bytem, tázaný mi suše odpověděl, že nový byt je desetkrát dražší a tudíž v tuto chvíli nedostupný. Šetřit anebo si vzít hypotéku? Lidé nevěří v dlouhodobost svého vlastního štěstí...

Jekatěrinburské dívky a mladé ženy se oblékají mnohem lépe, módněji a draž než ženy v Torontu. Prahu bych zařadil někde doprostřed. Priority v ruském městě jsou zkrátka naruby: Nejdřív drahé oblečení dle pařížské módy, pak poslední model mobilu a dovolená letadlem na Západě, potom auto. Bydlení v paneláku musí ještě nějakou dobu vydržet, o nepořádku na ulicích a veřejných prostorech nemluvě. A ještě jeden poznatek: Na západ od Ruska chodí hlavně v létě lidé po ulicích s plastovou láhví s vodou v ruce. V Rusku chodí muži rovněž s plastovou láhví, jenže v ní mají pivo. Po desáté hodině dopoledne se jim už začínají lesknout oči."

Byl jsi u někoho doma, třeba na večeři?

"Byl, několikrát. Stůl se prohýbá předkrmy, saláty, mnohachodovými jídly, přílohami a sladkostmi. Začíná se pocho-pitelně přípitkem, ale už ne pouze vodkou: Výjimkou není skotská whisky, anglický gin či italský vermut. Jídlo je perfektní, jako by všichni Rusové byli vyučenými kuchaři, navíc obdařenými speciálním talentem pro exotické ochucování pokrmu. I v městských restauracích, honosně zařízených se vaří výtečně. V poledne se v nich podává tzv. business lunch, což je obdoba současných českých „meníček“."

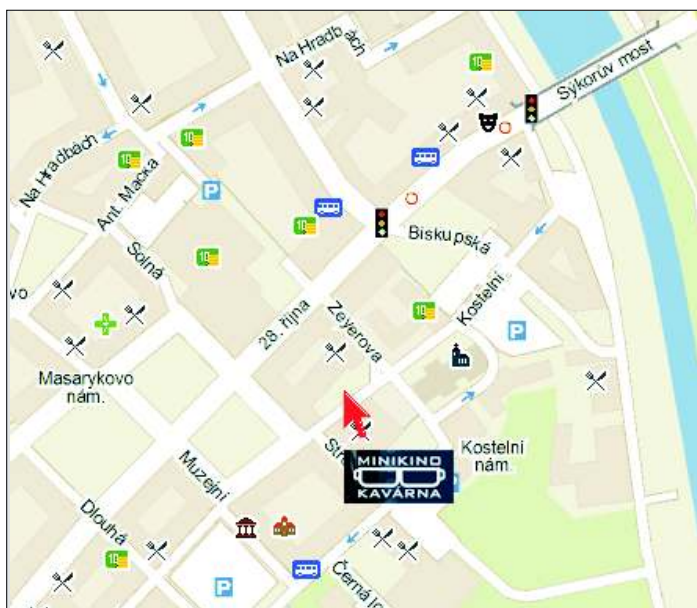
Stojí už českému turistovi za to vyměnit Kanárské ostrovy za poznání města za Uralem?

"Jsem přesvědčen, že obrovské Rusko, obdařené všemi divy přírody, se jednou stane velkou módou mezinárodního turizmu. Dnes k tomu ještě chybí infrastruktura, proto bych náročným turistům prozatím doporučil ty Kanárské ostrovy. Ale kdybych byl o čtyřicet let mladší, nevyklučuji, že bych nesbalil ruksak a nevydal se na Východ, napříč Rusí až do Vladivostoku, seznámit se s největší zemí na světě důvěrněji. Všechna města a všechny země stojí za vidění, a Rusko obzvlášť."

S Janem Přikrylem rozmlouvala Pavla Pešatová

To tykáni v rozhovoru by bylo pro noviny nepatřičné, jenže cestovatel je mým bratrem, teď pravda trochu vzdáleným, jednou v Kanadě a jindy v Rusku, ale bývá čas od času také u nás doma - v České republice.

POZVÁNKY

Senior kino

Vážení diváci - senioři, i v sezóně 2008/2009 pokračuje oblíbený projekt Kino Senior. Program filmových projekcí v rámci kina Senior na měsíc září a říjen:

- 11. 9. 2008 od 15:00 BATHORY 59 Kč
- 25. 9. 2008 od 15:00 KARMAZOVI 40 Kč
- 2. 10. 2008 od 15:00 NESÁHEJTE NA SEKERU 40 Kč
- 20. 10. 2008 od 15:00 MAMMA MIA 59 Kč
- 29. 10. 2008 od 15:00 MÁJ 59 Kč

Tyto projekce jsou určeny výhradně seniorům.
Kino Senior se těší na vaši návštěvu!

Koordinační rada seniorů a zdravotně postižených Ostrava zve:

(Klub Atlantik, Čs. legií 7, Ostrava 1)

16. září - setkání seniorů s novým ředitelem Městské policie Mgr. Jiřím Veselým na téma: Žije se seniorům v Ostravě bezpečně?

8. října - předvolební setkání seniorů na besedě u kulatého stolu s kandidáty do Krajského zastupitelstva a Senátu. Pořádá regionální pracoviště Rady seniorů ČR.

11. listopadu - setkání seniorů s ředitelem Městské nemocnice Ostrava MUDr. Františkem Jurkem na téma: Péče o pacienta - seniora.

3. prosince - setkání seniorů s hl. architektem města Ostravy Ing. arch. Jaroslavem Sedleckým na téma: Centrum Ostravy - Nová Karolína?

Senioři přijďte mezi nás

Pokud chcete být informováni o záležitostech prospěšných pro život seniorů a zdravotně postižených, přidejte se k nám. Schůzky Koordinační rady se konají v KZ Jízdárna v

Ostravě (za Krajským úřadem). Další schůzky rady jsou: 24. 9.; 29. 10.; 26. 11.; 17. 12. 2008, začátky v 9 hod.

Ing. Lubomír Pásek, předseda Koordinační rady seniorů a zdravotně postižených (Tel. 596 632 772)

Překvapí nás mimořádná událost?

Pocítíme-li důsledky mimořádné události, téměř vždy „to zamíchá“ našim životem. Jsem na svou ochranu sám? Postará se o mě někdo?

Tyto a podobné otázky máme na mysli obvykle tehdy, až „se něco stane“. Najednou jsme v situaci, v níž jsme dosud nebyli, a musíme jednat. Ještě dříve však mnohé z nás napadne otázka, kdo za systém ochrany občanů odpovídá a jakou úlohu má při řešení mimořádných událostí stát. V této souvislosti je potřeba uvést, že za organizaci opatření k ochraně obyvatelstva a za řízení ochrany obyvatelstva ze zákona odpovídají ministerstva a jiné centrální úřady. Na stupni kraje je to krajský úřad a další orgány kraje, jmenovitě i hasičský záchranný sbor kraje, a dále obecní úřady a starostové obcí. Postarat se o zaměstnance mají zákonnou povinnost zaměstnavatelé. Jak ale se má zachovat občan a jaké má možnosti se chránit?

Pro překonání mimořádné události je vždy důležité nepodceňovat, nezlehčovat její průběh a podle dostupných informací nebo i zkušeností si uvědomit její dopady. I když jsou složky integrovaného záchranného

systému (hasiči, zdravotníci, policisté a další) připraveny zajistit provedení záchranných prací, je potřebné, aby občan dokázal chránit sám sebe, své blízké, a také pomoci sousedům a dalším osobám, které pomoc potřebují. Do popředí zájmu se proto dostávají znalosti a dovednosti, které by si měl každý z nás osvojit. Předně by měl každý občan znát a také dodržovat obecné zásady chování při ohrožení, např. reagovat na zvuk sirény a vhodným způsobem se chránit. Měl by vědět o opatřeních při vyhlášení evakuace, postupovat podle nich a umět si připravit evakuační zavazadlo. Měl by mít ujasněno chování v případě havárií spojených s únikem nebezpečných látek, vědět, co učinit a jak se chránit v případě povodní, požárů, jakou podobu může mít teroristická akce a jaké prostředky mohou být při ní použity. Vždy bude k užítku, budete-li mít připravené a vyzkoušené improvizované prostředky ochrany a vědět jak a kdy je použít. Zároveň by měl mít základní poznatky o první pomoci a v mezích možností zvládnout její poskytnutí.

Kde můžeme získat všechny tyto informace? Základní informace jsou pravidelně, od června roku 2006, zveřejňovány na stránkách tohoto čtvrtletníku. Již třetím rokem jsou, na dobu jednoho měsíce, v dopravních prostředcích Moravskoslezského kraje umísťovány informační letáky se základními informacemi k ochraně obyvatelstva. Podrobnější informace se dají také nelézt na webových stránkách Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje www.hzsmsk.cz

Informace lze také nalézt na stránkách Moravskoslezského kraje www.kr-moravskoslezsky.cz. Konkrétní informace o charakteru možného ohrožení, o připravených záchranných pracích a o ochraně obyvatelstva v případě vzniku mimořádné události je možno získat na příslušném obecním (obvodním) úřadě. Zaměstnanci získávají tyto informace od svého zaměstnavatele.

Potřeba mít vědomosti a osvojit si návyky pro záchranu života při mimořádné události je stále ještě opomíjena a většinou ustupuje jiným zájmům. Jednou z cest, jak změnit tento stav, je výchovně i výukou působit už na nejmladší generaci. Po přechodném období, kdy se na školách příprava mládeže k ochraně obyvatelstva neprováděla, je nyní v rozsahu 6-ti hodin ročně zařazena do výuky na všech stupních základních a středních škol. Systematicky získávané informace a zvláště praktické návyky jsou pak ověřovány závěrečným cvičením přímo na školách.

Ing. Josef Brettschneider
HZS Moravskoslezského kraje

S hypotékou od specialisty vyhrajete i vy!

Hypotéka roku
2007

IEA 07
INTERNET EFFICIENCY AWARDS

Kontaktujte nás

■ Pobočka Ostrava, Nádražní 81
t 596 111 205, 596 111 217

Hypoteční kanceláře:

■ Ostrava, Přívozká 3 (u Jiráskova nám.), t 596 117 745
■ Opava, Dolní nám. (OD Pasáž), t 553 791 932
■ www.hypotecnibanka.cz
■ info.os@hypotecnibanka.cz

 Hypoteční banka
ZKRAŤTE SI CESTU DOMŮ

Chcete také finančně podpořit vydávání zpravodaje? Kontaktujte tel. číslo 728 466 105

www.svethostingu.cz

Některé věci nepatří jenom do šuplíku

Některé věci nepatří jenom do šuplíku, a proto jsem se rozhodla seznámit čtenáře se zajímavou ženou, kterou jsem chtěla „zviditelnit“ kvůli jejím zajímavým koníčkům. Je to Pavla Zemaníková, která žije v obci Ostravice.

Narodila se ve Frýdku-

Místku, vystudovala Ekonomickou fakultu Vysoké školy báňské v Ostravě. Nedávno mi také prozradila, že má tři děti ve věku 18, 13 a 6 (Jan, Jakub a Anna). Smekla jsem pomyslný klobouk nad tímto faktem, dnes to není zrovna obvyklý počet ratolestí v rodině, a o to více jsem si cenila, že má čas a energii věnovat se historii rodného kraje i systematickému sbírání pohlednic.

„Odmala mám ráda hory, to je také důvod, proč jsme na Ostravici. Zaujímá mě místopis Beskyd, historie i současnost, především pak údolí Ostravice, což je oblast od Frýdlantu až po Zadní hory. Ráda potkávám zajímavé lidi, které baví podobné věci jako mě. K tomu sbírám pohlednice současné i dobové. A když k tomu přičtu záležitosti kolem pětičlenné domácnosti, tak je můj čas stoprocentně využit,“ uvedla Pavla.

Dá se říci, že k velkému počínání paní Zemaníkové patří snaha vytvořit seriál článků o dnes již neexistujících veřejných chatách v beskydské oblasti. K tomu říká: „Potkala jsem náhodou spisovatele Richarda Sobotku, který mě nabádal, ať zkouším něco psát. A právě s ním jsem konzultovala, jestli by stálo za to dát dohromady dostupné údaje o vyhořelých chatách v údolí Ostravice. Jak jsem se totiž přesvědčila, na internetu se toho moc nedalo najít, tak jsem zkusila zpracovat texty z materiálů, které mám k dispozici - články z tisku, různé knížky, publikace. Různé informace jsem také získala od známých. Snad se mi to alespoň trochu povedlo“ (články o těchto chatách najdete i na www.kotarbova.eu, v rubrice Tipy na výlet).

Paní Pavla má i jiné plány: „Chatami se teď dále nehodlám zabývat, v současné době dávám dohromady dostupné informace o obci Staré Hamry. To je moje srdeční záležitost, nevybrala jsem si je náhodou. Odmala jsme tam jezdili s rodiči a teď i s mojí rodinou.“

Žije kolem mne řada lidí, kteří mají s touto obcí co do činění, tak bych toho ráda využila. Mým cílem není psát historii Starých Hamer, to je záležitost historiků či kronikářů, mám takovou představu, že bych jednou tuto obec prezentovala tak, jak ji vidím já prostřednictvím lidí a informací, ke kterým jsem se dostala.“

A co ten další koníček Pavly Zemaníkové? Sbíráni pohlednic? „Není to určité o počtu, je to o poznávání míst prostřednictvím starých motivů. A je to především o lidech, se kterými se člověk při tomto koníčku setkává, určité je to taky o tom, že sbírání nenechává člověka v klidu, ale je v neustálém střehu, kde by se co mohlo objevit, či s kým by se co dalo probrat,“ říká Pavla. Svě úlovky ještě nespočetala, má tři tematicky zaměřená alba.

A jak se k sbírání pohlednic vlastně dostala? „Současné pohlednice sbírám odmalička a první dobové pohlednice mám od dětí ze školy, kde učila moje maminka. To bylo pár kousků, které jsem uchovávala ve složce, vždycky jsem se na ně podívala a říkala jsem si, že by stálo za to mít jich celou sbírku. Sem tam jsem si s lidmi vyměňovala současné pohlednice a nějaký pán chtěl Beskydy a za ně mi poslal asi 15 kusů dobových motivů Beskyd, to byl start mé sbírky. Zdroj jsem pak našla v antikvariátech či na sběratelské burze v Ostravě. Jednou se mi ozval i člověk na základě kontaktu, který mám na internetových stránkách sběratelů. Nekupuji pohlednice prostřednictvím aukcí, dobrodružnější je pro mě shánět je v terénu.“

Na výstavu svého pohlednicového pokladu zatím paní Pavla nepomýšlí. Možná je to škoda. Myslí si totiž, že jiní mají sbírky cennější a rozsáhlejší. Přesto se o jejich pohlednicích už mluvilo na veřejnosti, např. letos v květnu v Českém rozhlasu Ostrava, přesněji v Hobby magazínu. Ohlas pořadu se projevil i v Pavlině sbírce: „Jednaosmdesátiletý pan Podešva z Ostravy mi zaslal skládanku dobových motivů s milým dopisem,“ uvedla paní Zemaníková, která se těší na další setkávání s lidmi, jež její koníčky zaujmou a kteří možná i přispějí k tomu, aby pro další generace uchovávala to, co by mohlo ke škodě věcí zapadnout v zapomnutí.

Eva Kotarbová

Foto - archiv Pavly Zemaníkové: 1. Bílá hotel, 2. ing. Pavla Zemaníková, 3. Staré Hamry

Projekt „Dny paměti“ - Časný skřínink poruch paměti

Přijďte si udělat test zdarma!

Tento projekt slouží k podpoře zachytu pacientů s Alzheimerovou nemocí. V současné době žije v ČR více než 2 milióny osob starších 60ti let.

Projekt je určen pro tzv. rizikovou populaci (starších 60ti let), nebo mladších s poruchami paměti - to v případě, že selhávání paměti ovlivňuje zásadním způsobem vaše každodenní aktivity, zapomínáte-li nedávné události a jména, obtížněji se rozhodujete nebo dokonce nemůžete nalézt známou cestu domů.

Kde a kdy si můžete udělat test?

V Slezské diakonii - Domovince Siloe (v jediném kontaktním místě České alzheimerovské společnosti v MSK), Centrum sociální pomoci, Rolnická 55, 709 00, Ostrava Nová Ves, každou středu odpoledne (lze domluvit i jiný termín) Objednat se můžete na tel. 733 142 426 nebo [E- mailem: siloe@slezskadiakonie.cz](mailto:siloe@slezskadiakonie.cz)

Test provádí vyškolený pracovník v oblasti skříninku kognitivních poruch.

Váš příběh

Pamětníci, vzpomínejte! - Vzpomínky, které si nosíme v hlavě, mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout.

Zážitek - podzimní nálada

Minulý týden se mi stala podivná věc. Vracela jsem se z vesnice domů do pěkného údolíčka, na jehož konci bydlíme. A jak jsem tak sestupovala z kopce, měla jsem najednou velmi intenzivní pocit, že někam zmizel rok mého života, respektive, že jsem ho vůbec neprožila. Zmínila jsem se o tom v jednom dopise kamarádce Ludmile a ona mi v podobném duchu odepsala. Tady jsou výňatky z obou našich dopisů:

...loňského roku jsem stála přesně na tom samém místě jako letos a fotila krásně zbarvené stromy v údolí. Dole po cestě tehdy projížděl traktor, den byl jak vymalovaný, nádherný...

To samé se mi stalo letos. Den jak vymalovaný, stejně barevné stromy, já stojím na tom stejném místě jako loni, traktor na stejném místě... A já se najednou zarazila, měla jsem pocit, že jsem ten rok vůbec neprožila, že je stále ten stejný podzim jako před rokem, stále ten stejný okamžik zastavení. Nebyl to vůbec !!! příjemný pocit. A tak už týden přemýšlím, co se za ten rok vlastně stalo v mém životě zvláštního a odpovídám si, že nic. Kdybych ho neprožila vůbec o nic bych nepřišla, takže je vlastně úplně jedno, jak dlouho ještě budu žít a že je fakt, že nezáleží na délce života, ale na jeho náplni, jak praví klasik, v tomto případě K. Čapek.

...myslím, že jsme na tom právě úplně stejně. Já se nacházím v podobném dobrém duševním rozpoložení jako ty. Určitě víš o co jde. Není to patologické, ani na sebevraždu, ale je to takový nepříjemný, neuspokojivý pocit. Asi nám život utíká mezi prsty a je nám to líto a neumíme s tím nic udělat.

VÁŠ PŘÍBĚH

Určitě je to způsobeno i tím ročním obdobím a pak také, co si budeme povídat - věkem, odepsala mi Ludmila a pokračovala:.. Je to zvláštní, přece podzim je nádherné, barevné obdo--

bí, je radost se dívat po okolí, tak proč právě v tomto krásném období na nás chodí takové chmurné myšlenky? Neumím to tak dobře vyjádřit jako ty, moc pěkně jsi to napsala, nemůžeš to trochu dokulatit a dát jako článek do SeniorTipu? Myslím, že je to docela téma na zamyšlení pro všechny. Určitě mnoho lidí cítí totéž a potěší je, že na tom stejně pocitově nejsou sami...

A tak tady sedím a snažím se myšlenky trochu dokulatit, jak píše Ludmila. Nedaří se. Vím že můj psaný projev má značné nedostatky, raději kreslím a vyjadřuji se obrázky (jsem grafička). Je mi jasné, že poutavý článek na dané téma dohromady nedám. Prostě na to nemám. Kdybych měla, rozepsala bych se o čase a prostoru, o relativitě, zamotala bych do toho i podzim života a jeho silné barvy a smysl. Ale ať bych napsala cokoli, vždy takové úvahy zůstanou jen těžko uchopitelnou myšlenkou, něčím, co se jen mihne a u čeho máte na okamžik pocit, že jste pochopili, abyste v zápětí okamžitě zjistili, že vám poznání opět uniklo. A to je celé. Nezbyvá mi než doufat, že ten, kdo prožil podobné pocity jako já, pochopí co jsem se snažila říci.

Text a foto: Magdalena Vlachová

Hledáte vodu se zaručenou kvalitou, vhodnou i pro kojence, za rozumnou cenu? Nemusíte chodit daleko. Stačí otočit kohoutkem.

A v kteroukoli denní i noční hodinu máte k dispozici pitnou vodu, která svými parametry odpovídá evropským normám kvality vody určené pro lidskou spotřebu. Kontrola její jakosti je čtenější a v některých ukazatelích přísnější, než jsou požadavky na balené vody. Kvalitu dodávané pitné vody po celou dobu jejího cyklu od výroby až ke spotřebiteli nepřetržitě přísně sledují vodárenské laboratoře i hygienické orgány.

Voda dodávaná společností Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s. patří podle výsledků rozborů z nezávislých laboratoří mezi nejlepší v celé zemi. Je vhodná i k přípravě stravy pro kojence, protože obsah dusičnanů, se kterými se citlivý organismus novorozenců nedokáže vypořádat, je několikanásobně nižší, než připouští limit pro kojenecké vody.

Lidé si někdy stěžují, že voda z vodovodu nemá dobrou chuť, vadí jim stopy chlóru, který se používá ke zdravotnímu zabezpečení. Pokud si vodu napustíte do lahve a postavíte ji do ledničky, stopový chlór vytéká a chuťové vlastnosti jsou bezvadné. Producenti pitné vody ve stále větší míře omezují množství chlóru a používají i jiná dezinfekční činidla. Navíc zdrojem mnoha balených stolních vod je právě voda z vodovodní sítě.

Pro konzumenty je důležité i to, že litr pitné vody včetně odvedení do kanalizace a vyčištění před návratem do přírodního prostředí nestojí ani 5 haléřů. Kromě toho nezatežuje životní prostředí v takové míře jako voda balená v plastových lahvích - zde musíme počítat s vysokými náklady na dopravu, skladování a distribuci, k výrobě lahví se spotřebuje značné množství energie a ropy, jen malá část obalů se recykluje a zbytek zaplňuje skládky.

Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s. - Vaše každodenní jistota

SmVak Ostrava a.s., 28. října 169, 709 45 Ostrava

call centrum 840 11 123
smvak@smvak.cz

poruchová služba 840 11 1
www.smvak.cz

Dva měsíce v rehab. ústavu

Snad každý Ostravan už někdy slyšel něco o Hrabyni. Ať už v souvislosti s Památníkem ostravské operace z 2. světové války nebo s Rehabilitačním ústavem. A právě o tom se chci zmínit. Když má člověk smůlu, že ho potká nějaká nemoc, ať už operace, úraz nebo mozková příhoda, pak se dá mluvit o štěstí, může-li rehabilitovat v Hrabyni.

Uřídít tak obrovský komplex se stovkami pacientů je jistě sám o sobě náročný úkol. Nejde jen o promyšlené, technicky zajištěné a moderní postupy léčby. Jde hlavně o tu armádu odborných pracovníků. Příjemné jednání lékaře s pacienty se neomezuje jen na oficiální vizity, ale povzbuzení přináší i pozdrav, úsměv a pár slov při běžném potkávání.

Nemohu zde vyjmenovat všechny obětavé sestry, fyzioterapeuty, kuchaře a další pomocný personál, ale přece jen chci vyzdvihnout trpělivou práci a hlavně přístup cvičitelů a cvičitelé, kterým se zde v nadšázce říká „krotitelé“. Stejně tak je důležitá činnost laskavého odborného pracovníka u „klecí“, kde pacienti na různých kladkách procvičují své ztuhlé údy. Ošetřit třeba i nepohyblivého pacienta tak, aby se dostal do vany a z vany, to dá zabrat. Ale zdejší pracovník to zvládá výborně a ještě přidá pohazení. Nesmím zapomenout na zručnou obsluhu elektroprístrojů a úlevu nemocným po perfektním výkonu maséra.

Uznání si zaslouží řada sester na jednotlivých odděleních. Jistě se občas vyskytne nějaké nedorozumění, ale většinou se řeší vstřícně a v klidu. Ke zlepšení pocitů a stavu pacientů přispívá také krásné okolí. V blízkosti les, upravené chodníky v parku se záhony květin, altány a lavičky a půvabně rozmístěné, mnohdy i cizokrajné dřeviny.

Pro dokreslení atmosféry i výsledků práce Rehabilitačního ústavu přidávám vlastní zážitek. Denně jsem potkávala ve výtahu a na chodbách mladého muže. Já po operaci o berličích, on po těžké havárii na vozíku. Pozdravil a prohodili jsme pár slov. Najednou ho vidím na vysokém chodítku a on na ne volá: „Já chodím...!“ A takový úspěch mluví za všechno.

Pacientka odd. L2
Helena Šamánková

Vážená redakce,

při setkání s mými 70letými žáky ve Frýdlantu n.O. se mi poprvé dostal do rukou SeniorTip a s úžasem jsem zjistil, že existuje už více let. Do té doby jsem netušil ani o existenci obč. sdružení. Senior v Ostravě. Do Ostravy jsme s rodiči a ses trou přišli jako uprchlíci po obsazení Sudet (bydleli jsme v Kateřinkách a v září 1938 jsem začal navštěvovat primu opavského gymnasia). V Ostravě jsem se začlenil do Skautu-5. oddíl prof. Vondráčka, který měl uskladněny věci pro letní tábor ve vilce dr. Malého, jehož tři synové byli také členy oddílu.

Ještě v roce 1939 jsme měli u Halenkova letní tábor.

Po studiích a učitelování jsem s rodinou v roce 1962 převzal vedení pedagog. odd. a školní inspekce v Severomoravském kraji. Při nemoci naší dcery jsem se po letech opět setkal s pediatrem a nakonec při mých urologických obtížích i s přítelem Láďou, s jehož ženou Blankou Malou jsem přišel do přátelsko-služebního styku v mé funkci na KNV. Rád na všechna setkání vzpomínám a vážím si jich. V srpnu 1968 jsem opustil KNV a nastoupil do funkce ředitele experimentálního gymnázia v Ostravě - Porubě. Za dva roky jsme byli rozeznáni jako kontrarevoluční hnízdo vychovávající elitu nepřátelskou straně a socialismu. Na zlé roky nechci vzpomínat.

V časopise jsem se dočetl, že existuje i Koordinační rada seniorů. Rád se schůzek, budu-li zdrav, zúčastním. Velmi přivítám posílání časopisu SeniorTip. Zatím jsem nemohl na počítač a internet (je třeba z duchodu podporovat děti, vnuky a pravnoučata). Podaří-li se i v pokročilém věku získat počítač pak rád využiji nabízeného kurzu výuky na počítači. Je mi líto, že nemohu také navštívit vaše webové stránky.

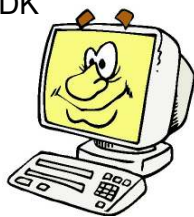
Posílám srdečný pozdrav redakční radě a zvláště zdravím dr. Blanku Malou a jejího manžela dr. Ládu Malého.

Karel Pinkas s manželkou Věrou
a se 17ti členy rodiny

NAŠE POZVÁNKA

Počítače? Internet? To nikdy nepochopím!

Společnost senior, občanské sdružení organizuje v počítačové učebně v DK města Ostravy kurzy práce na PC a seznámení s internetem. Zapojte se také a rozvíjejte své tvůrčí schopnosti!

V nabídce jsou například kurzy:

Základy práce na PC - Operační systém Windows: princip a struktura, manipulace se soubory, ovládání PC

Délka kurzu: 10 vyučovacích hodin
(5 týdnů po 2 hod.)

Cena kurzu: 300 Kč

Všichni zúčastnění mají k dispozici bezplatnou poradnu a konzultační pomoc.

Nabídka dalších kurzů

Uživatelské programy: Word, Excel, Power Point, Internet a elektronická pošta a další...

Na možnost výuky se informujte na tel. číslech:
606411643, 732344014, 603930321

Navštivte také naše webové stránky:
www.seniortip.cz

Trénink paměti - kurz pro seniory

Mozek je součástí lidského těla. Jak slábne tělo, zhoršuje se i kvalita paměti. Člověk má však schopnost přijímat nové informace až do konce života.

Kurz je jedním z aktivizačních programů pro seniory a je zaměřen na procvičování paměti. Je cestou ke zvýšení sebevědomí. Není založen na memorování, cvičení není na čas, výsledky se nezveřejňují.

Místo konání - KZ Jízdárna, Ostrava 1.

Účast na kurzu není zpoplatněna. Termíny dalších kurzů jsou: **16. 9.; 21. 10. 2008** (ještě jsou volná místa!)

Přihlášky a informace na tel.: 728 466 105; 724 276 672

Vydává Společnost senior, občanské sdružení za přispění grantu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, Statutárního města Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakce: MUDr. Blanka Malá, Mgr. Pavla Pešatová,
Ing. Lubomír Pásek, MUDr. Hugo Přibyl, Ph.D.,
Marie Kalinová, Ing. Jiří Muladi, Hana Juračáková
Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava
IČO 265 95 982
Tel.: 728 466 105, 724 276 672
e-mail: info@seniortip.cz
www.seniortip.cz

Štramberk - Moravský Betlém

Při putování po krásných místech naší vlasti nelze opomenout Štramberk, městečko neobyčejně milé, pro svou malebnost ne nadarmo nazývané Moravský Betlém. Roku 1359 ho založil moravský markrabě Jan Jindřich Lucemburský, dodnes jeho čin připomíná válcová věž zvaná Trúba.

Půvab podhorského městečka okouzlil lékaře MUDr. Adolfa Hrstku (1864-1931), rodáka z Kleštic na Chrudimsku, natolik, že se ve Štramberku natrvalo usadil a neopustil ho až do své smrti. Působil v městečku jako radní i jako starosta. Na jeho návrh byla "Kulatina", jak se také

štramberské Trúbě říkalo, za pomoci architekta Kamila Hilberta zastřešena a roku 1904 upravena na rozhlednu. Dr. Adolf Hrstka založil ve Štramberku Klub českých turistů. Jeho zásluhou přicházeli do městečka také významní malíři Bohumír Jaroněk, jehož secesní obrazy Štramberka stále vzbuzují úžas. Také malíři Oldřich Blažíček, Jaroslav Panuška a další; ostatně malířsky je Štramberk přitažlivý stále a není výjimkou, když městečko okupují studenti -

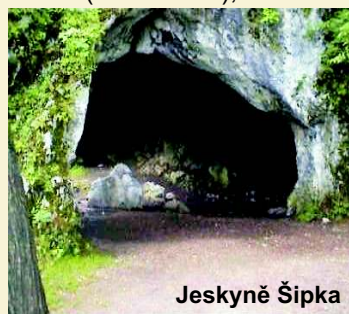
malíři některé umělecké školy. Při pohřbu dr. Adolfa Hrstky 25. května 1931 vlály prapory národních barev z Trúby, škol i soukromých domů, všechna pouliční světla svítla, za okny chalup plály rozžehnuté svíce. Na poslední cestě jej s vlajícími prapory doprovodily všechny spolky v krojích, žáci a učitelstvo.

Významnou postavou byl Bohuslav Blažek (1869-1932), vlastivědný pracovník a propagátor Štramberka. Pravověrnými Štramberáky byli Zdeněk Bár

Štramberk - náměstí

(1904-1980), lyrický básník; Adolf Kellner (1904-1953), profesor filozofické fakulty brněnské univerzity, autor nejlepší české dialektologické monografie "Štramberské nářečí"; Augustin Socha (1883-1952), kapelník a skladatel, tři měsíce před jeho narozením zabil blesk jeho ote soukeníka a zapálil jejich domek; Cyril Hykel (1896-1976), učitel, průvodce a správce místního muzea; František Kutáč (1895-1979), učitel a turistický průvodce, poslední

Jeskyně Šipka

pamětník významných hostů Štramberka - Leoše Janáčka, Petra Bezruče, Bohumíra Jaroňka a dalších umělců a vědců. Cestovatel Jiří Hanzelka se narodil v domku č.p. 267, a z pod štramberské Trúby se dostal až na jih Afriky, za Kordillery, na Sibiř i do Turecka.

Která roční doba je pro návštěvu Štramberka nejvhodnější? Rozhodně svěží jaro, pak neobyčejně barevný podzim, určitě sytější vyžralé léto, ale také křehce bílá zima. Štramberk je přitažlivý za svítání i za soumraku, za plného slunečního svitu, ale i za deště...

Věhlas městečko získalo díky jeskyni Šipka, ve které roku 1880 archeolog K. J. Maška objevil kromě jiných archeologických nálezů osídlení předhistorické doby také zlomek dolní čelisti neandrtálského dítěte. Její pravost a příslušnost k neandrtálskému období definitivně potvrdil francouzský antropolog Jean Louis Qatrefages de Bréau. Železný odlitek čelisti je uložen v pařížském Muzeu přírodních věd. Kopie čelisti neandrtálského dítěte je ke shlédnutí v Muzeu ve Štramberku. Originál odvezli za války Němci do Mikulovského zámku, kde těsně před koncem války všechno zničil velký požár.

Štramberk

Nad jeskyní byl roku 1922 otevřen v prostoru hory Kotouč Národní sad s přírodní galerií soch. Nejmonotnější z nich je socha sv. Václava, postavena roku 1932 na památku tisíciletého jubilea Václavovy mučednické smrti a jako projev lásky, úcty a vděčnosti národa k tomuto knížeti.

Stříbrné jezírko a další přírodní zajímavosti lze objevit v arboretu. Místní faunu zastupuje také vzácný motýl Jasoň červenooký (Parnasius Apollo), který se do Štramberka vrátil z Belanských Tater, vyskytuje se na Kotouči i na Bílé hoře. V nedaleké Kamenárce si mohou horolezci vyzkoušet na hlavní stěně 42 různých lezeckých cest. Je zde také přibližně 80 m hluboká krasová jeskyně zvaná Pouťová.

Ryze současnou je rozhledna Bílá hora, vzhledem připomínající symbol struktury DNA, otevřena byla 28. dubna 2000.

Městečko se třemi tisíci obyvatel má dvě muzea, barokní kostel svatého Jana

Rozhledna na Bílé hoře

Nepomuckého z let 1721-1723. Stará zvonice se zbytkem věže připomíná původní kostel sv. Bartoloměje. Ve městě jsou původní roubené domy, také několik stylových restaurací a kaváren.

Která roční doba je tedy pro návštěvu Štramberka nejvhodnější? Prostě Štramberk má své kouzlo v každém okamžiku každého dne v roce.

Richard Sobotka